

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflcva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za izo-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnice v Ljubljani, št. 13.711.

Predsednik vlade na obisku v Zagrebu Ogromna množica ljudi je vladnega predsednika navdušeno pozdravljala

V nedeljo popoldne je prispel v Zagreb ministrski predsednik general Peter Živković. To je bil prvi oficijelni poset predsednika Zagrebu. Njegov sprejem na kolodvoru je bil izredno prisrčen in se je pretvoril v mogočno jugoslovensko manifestacijo. Zbranih je bilo na kolodvoru in pred kolodvorom gotovo do 40.000 ljudi z banom dr. Šilovićem in županom dr. Srkuljem na čelu, ki so navdušeno pozdravljali vladnega predsednika. Enakega viharnega pozdravljanja je bil predsednik Živković deležen tudi vso pot s kolodvora do banskega dvorca.

V ponedeljek je predsednik vlade obiskal zagrebške bolnice in higijski zavod, nakar je posetil nadškofa dr. Antona Bauerja in škofa Premuža. Od dr. Bauerja se je podal predsednik na zagrebško velesejmišče, kjer ga je ponovno sprejela množica ljudstva z burnim pozdravljanjem. Funkcionarji zagrebškega velesejma so po pozdravnih nagovorih povedli visokega gosta v razstavne prostore in mu razkazali vse razstavljeno blago. Iz njegovih razgovorov z razstavljalci se je videlo, kako dobro pozna in zasleduje predsednik naša gospodarska vprašanja.

Z velesejma se je predsednik odpeljal s spremstvom na svečano sejo zagrebškega občinskega sveta. Ker so ljudje že vedeli za njegov prihod, se je pred mestno palačo zopet zbrala ogromna množica Zagrebčanov. Občinski svetniki so bili že pred določenim časom v mestni posvetovalnici, dočim so bile galerije nabito polne najodličnejšega meščanstva. Med splošnim pozdravljanjem je vstopil okrog pol 12. ministrski predsednik v dvorano in zavzel svoje mesto.

Ko so se burne ovacije poglele, je izpregovoril zagrebški župan dr. Srkulj iskrene pozdravne besede, na katere je odgovoril predsednik vlade general Živković:

«Gospod župan, gospodje zastopniki! Naš današnji sestanek v tej zgodovinski dvorani slavnega Zagreba, ki je bil vedno središče narodnega in političnega življenja hrvatskega dela našega naroda, obuja spomine, polne priznanja, hvaležnosti in spoštovanja za one velike in svetle hrvatske duhove, ki so kot nositelji in apostoli jugoslovanske misli pripravili ustvaritev sedanje naše silne in prostrane kraljevine Jugoslavije. Z zadovoljstvom ugotavljam, da je Zagreb s svojim bujnim napredkom in procvitom od uedinjenja zavzel mesto v naši kraljevini, ki mu gre po pravici tako po njegovem položaju in velikosti kakor po zgodovinski vlogi. Kraljevska vlada, ki ji imam čast načelovati, bo tudi v prihodnje poklanjala polno skrb in prizadevanje napredku in blagostanju tega lepega mesta in bo sodelovala za njegov napredek z zasebno pobudo, ki zasluži vsestransko pohvalo in priznanje.

Današnje stanje Zagreba je najboljši dokaz za to, kolikšni so pogoji v naši uedinjeni domovini, da se poleg prestolnice mogočno razvijajo in dvigajo tudi druga velika in pomembna središča kulture in gospodarskega življenja našega naroda. Veselim se, gospodje, da bom z neposrednim stikom z vami vsemi še bolj spoznal

narodne potrebe, da bomo mogli vsi skupaj še živahneje delovati za napredek tega mesta in občega narodnega blagostanja. Osebito prijetna dolžnost mi je, da vam tudi jaz, gospodje, pri tej priliki izrečem svoje priznanje za vaše vzgledno rodoljubno zadržanje, ki ga je Zagreb pokazal po 6. januarju 1929. s tem, da je dal pobudo, da se z velikimi odposlanstvi iz vseh banovin naš narod pokloni svojemu ljubljenu kralju in mu izrazi zahvalo za veliko dejanje našega narodnega in državnega preporoda. Ne samo popolna državljanska in plemenska enakost in ravnopravnost, temveč tudi popolna zakonitost in delo, medsebojno zaupanje, strpnost, bratstvo, ljubezen in sloga naj bodo osnova in vodilna načela vsega našega dela.

Opiraje se na ta načela je kraljevska vlada obeležila v svojih sklepih z dne 4. julija glavne pravce svojega dela. Ti sklepi naj bodo osnova, ki naj prešine in poveže k sodelovanju in skupni akciji vse rodoljubne in s čisto jugoslovensko mislijo navdahnjene ljudi našega naroda. Sedaj ve vsakdo dobro, kaj mu je dolžnost in kako

naj jo izpolnjuje. Prepričan sem, da bo kraljevska vlada imela v vas in v rodoljubnih Zagrebčanih vdane in iskrene sodelavce za veliko delo, ki nas še čaka. Napnimo vse svoje sile, da v slogi iz naše močne, z izrednim bogastvom obdarjene domovine ustvarimo še močnejšo, gospodarsko še bolj urejeno in v vsakem oziru naprednejšo kraljevino Jugoslavijo. Ne štedimo s trudom, delujmo vdano in storimo vse za napredek, blagostanje in srečo našega delavnega in zaslužnega naroda.

Zahvaljujem se vam za lepi sprejem. Spoštovani gospod načelnik in gospodje zastopniki, jaz vas z iskrenim zadovoljstvom pozdravljam. Naj živijo in napredujejo mesto Zagreb in rodoljubni Zagrebčani!»

Zvečer so priredili Zagrebčani baklado ter je imel predsednik z balkona hotela «Esplanade» nanje prisrčen nagovor.

V torek je napravil ministrski predsednik še vrsto posetov ter sprejel mnogoštevilne predstavnike hrvatskega javnega življenja. Popoldne šele se je podal s spremstvom na postajo, da se zopet odpelje. Na postaji so se ponovile ovacije, ki so trajale vse do odhoda brzovlaka.

Davčna obremenitev obrtništva

Našemu obrtništvu ni poslano s cvetjem. To je pokazal tudi zbor, ki ga je priredilo obrtništvo Šaleške doline 14. t. m. v Šoštanju. Zbor je otvoril predsednik Obrtnega društva v Šoštanju, velezaslužni krojaški mojster gosp. Jakob Volk, ki je predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in njegovemu domu in pozdravni brzojavki ministrskemu predsedniku generalu Živkoviću in ministru za trgovino in industrijo Demetroviču, nakar je prešel na glavno razpravno točko: veliko davčno obremenitev obrtništva in trgovstva v šoštanskem okraju. V šoštanskem okraju je obrtnik velik siromak, kajti dela primanjkuje na vseh koncih in krajih, in to zaradi tega, ker je spričo slabe hmeljske kupčije padla kupna moč domačega prebivalstva. Če pa obrtnik dobi delo, je to slabo plačano, da ne zadostuje niti za preživljanje družine, kaj šele za kakršnekoli druge reči. V največjem pomanjkanju živijo obrtniške družine; njihovi hranilci nimajo stalnih dohodkov in nikakor se ne morejo primerjati njihovim dohodkom z dohodki nastavlencev in delavcev. Obrtništvo je pričakovalo, da se bo njegov težavni položaj upošteval pri odmeri davkov, a davčna uprava je večini šaleškega obrtništva naložila davke, ki znatno presegajo napovedi. Znano je, da je šaleški okraj eden najbolj obdavčenih v dravski banovini. V hišo prihajajo rubežni, in očetje si tarejo glave, kje naj vzamejo, da poravnajo predpisani davek, a si ne vedo pomagati. «V stiski moramo prositi,» je poudarjal g. Volk, «vsa odločilna mesta, da nam pomagajo in da narčijo popravno davčne odmere. Obrtniki smo se na predpisano pot in vložili rekurze, ki pa so bili odbiti, največkrat zaradi pomanjkljivosti. Ne moremo si najemati strokovnjakov, ki naj bi nam izdelali te rekurze.

Tovariši, danes moramo poslati prošnje na višja mesta, ki jih nujno prosimo, da nam pomagajo v hudi stiski.»

Nato je dobil besedo gosp. Josip Rebeček, ki je v svojem poročilu orisal težak položaj obrtništva v splošnem in njegove naloge v bodočnosti ter poudarjal zahtevo po podružnici Obrtne banke v Ljubljani. Uverjen je, da bodo odločilna oblastva priskočila hudo prizadetemu obrtništvu v Šaleški dolini na pomoč in mu olajšala neznosna bremena.

V daljšem govoru je slikal zastopnik zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani gospod dr. Pretnar položaj obrtništva in dal nasvete, kako naj si obrtništvo pomaga, da bo prišlo do boljše bodočnosti. Zagotovil je, da bo zbornica šla z vsemi silami prizadetemu obrtništvu na roko in skušala doseči popravno davčne odmere.

Zadružni komisar gosp. Ignac Založnik je obljubil, da bo pri banski upravi tolmačil težak položaj obrtništva v Šaleški dolini. Potem je v daljšem govoru vzdihoval obtništvo, naj se oklene svojih stanovskih organizacij, v katerih je njegova bodočnost.

Gosp. Ivan Rebeček iz Celja je pokazal v kratkem in jedrnatem govoru pot, ki vodi do boljšega položaja obrtništva, in to v pridobitnih združenjih.

Kot zadnji govornik je navajal gosp. Drago Žabkar, zvezni tajnik iz Celja, dolžnosti obrtniških organizacij, ki se morajo v veliki meri pečati z davčnimi vprašanji. Za obrtnika naj se uvede zopet eksistenčni minimum, ki naj prepreči take preobremenitve. Obrtništvo, ako hoče, da bo upoštevano, si mora zgraditi močne organizacije, katerih naloga bo, da ga usposobijo in vzeo-

jijo za samostojnega pobornika njegovih pravic. Teh organizacij naj se obrtništvo oprime, potem bo njegova beseda mnogo več zalegla. Oklene naj se pa tudi svojega stanovskega glasila «Obrtnega Vestnika», v katerem naj dá duška svoji volji in svoji želji.

V nadaljnji debati so podali gg. Blatnik, Klančnik in Štramba nekatere primere davčnega predpisa. Posebno se je omenjal primer 60-odstotnega vojnega invalida, malega obrtnika gosp. Plešnika, kateremu je bil predpisan davek v višini 5000 dinarjev. Iz vse debate je bilo razvidno, da je klic šaleškega obrtništva po nujni pomoči upravičen in pravilen.

Končno so bile sprejete predlagane resolucije, v katerih izraža obrtništvo svoj klic po popravilu davčnih predpisov, uvedbi eksistenčnega minimuma, pavšalizaciji malega obrtnika in zahtevi po zakonitem starostnem in bolniškem zavarovanju.

DOPISI

ZGORNJA ŠIŠKA-DRAVLJE. Sledeči zgledu drugih občin hočemo tudi pri nas ustanoviti Sokola, ki naj pritegne vse sloje k delu za narod in državo in za zdrav rod. Delavni pripravljalni odbor je že dovršil vse priprave in se že vrši telovadba v šoli. Odbor vabi vse narodno čuteče ljudi na odločilni sestanek, ki bo v torek 30. t. m. ob 8. zvečer. Sestanek, ki naj sklepa o ustanovitvi prepotrebne družbe, bo v dvorani Narodno-prosvetnega društva «Vodnik» pri «Kameniti mizi».

GORENJI LOGATEC. Sokol priredi tudi letos tombolo na rožnovensko nedeljo. Dobitki se že zbirajo. Nekaj jih je prav lepih in so precej vredni. Pričakujemo pa še nadaljnega odziva od društvenih prijateljev. Ker bo ta dan tudi žganje pri nas, upamo, da bo velika udeležba pri tomboli.

TRŽIŠČE NA DOLENJSKEM. Pretekli teden so bili cigani pri nas. Popravljali so kolle in kuhinjsko posodo. Izvršil pa se je neki vlom v tra-

fiko in pri g. Papežu v Krmelju, zaradi česar so bili osumljeni cigani takoj izgnani. — Pričakovala se je lepša jesen. Naše gorice so letos lepo obložene, le deževje nam je nagajalo. Pričelo je grozdje pokati in zato bo tergatev prej, kakor se je mislilo. — Letos 5. oktobra priredi Gospodarsko dobrodelno društvo v Tržišču veselico, trgatve s pokušnjami letošnjega pridelka, pri g. Papežu v Krmelju. Zelo pripravna železniška zveza in blizu postaje. Zato vabimo na prireditev gostilničarje, vinske trgovce in druge. Pričetek ob 4. popoldne. Za dobro zabavo in potrebo bo preskrbljeno.

HOMEK PRI RADOMLJU. V nedeljo 7. t. m. se je pri nas vršila slovesna blagoslovitev nove motorne brizgalne novo ustanovljenega gasilnega društva. Kumovala sta g. inž. Stare in njegova soproga. Slavnosti je prisostvovala skoro vsa vas, nadalje mnogo gasilcev v kamniški župi večanjnih društev, župno gasilno starešinstvo in narodne noše. Župni načelnik, g. Cerar iz Kamnika, je v svojem govoru bodril gasilce novega društva k složenemu in skupnemu delu.

ZAGORJE OB SAVI. Malokatero leto je bilo v Zagorju in okolici toliko nesreč pri živini kakor letos. Te dni je zopet poginila mali posestnici Heleni Kušarjevi lepa teška krava. Nujna živinozdravniška pomoč bi bila žival morda še rešila. Vsi letošnji primeri hudih nesreč nas vedno bolj opominjajo, da nujno potrebujemo živinozdravnika. Pričakovati ni, da bi to storilo oblastvo, zato bi bilo pač seči po samopomoči. Zadnje čase je tukajšnja podružnica Kmetijske družbe napravila korake, da bi se misel nastavitve živinozdravnika le uresničila. Jasno je, da je brez žrtev to neizvedljivo. Le s skupnimi sredstvi vseh okoliških občin bi bilo mogoče izvesti tu nujno potrebno skeljo. Zato je podružnica zaprosila vse prizadete občine, da se izjavijo, ali bi bile pripravljene pri tem sodelovati in s kolikimi zneski.

SV. JURIJ POD KUMOM. V petek 12. t. m. je bila komisija zaradi popravljanja šole. Praviijo, da bo to stalo 60.000 Din. Vse prav lepo, toda kje naj dobi ubogi kmetovalec toliko denarja? — Nagle smrti je umrl Hinko Savšek, rudar. V

torek zvečer je še pri sosedu skladal opeko, ponoči ob 3. uri je bil že mrtev. Zapušča ženo in pet malih otrok. Bodi mu lahka črna zemlja!

HRASTNIK. (Smrt na kosa.) Umrla je v soboto dopoldne ga. Terezija Cvetkova, soproga rudniškega blagajnika g. Josipa Cvetka. Podlegla je zahrbtni jetiki, stara 36 let. Blagopokojnica je bila najboljša mamica šestletnemu edincu Jožku in zelo skrbna soproga. Blag ji spomin, preostali naše sožalje!

FRANKOLOVO. Društvo kmetijskih fantov in deklet na Frankolovem priredi 28. t. m. vinsko trgatve, združeno z veselico, šaljivo pošto, bogato licitacijo ter razno zabavo. Vse prijatelje kmečke mladine najvljudneje vabimo na prireditev.

PRAGARSKO. Predzadnjo nedeljo se je vršilo v pragarški šoli uspešno predavanje o sadjarstvu, katerega se je udeležilo veliko število Pragarčanov in okoličanov. Predavatelj inž. g. Ferlic je s številkami dokazal velik pomen sadjarstva, nato prešel k pravilni vzgoji sadnega drevja in končno opisal za naš kraj najpriporočljivejše sadne vrste. Po predavanju nas je presenetila okusno opremljena in s krasnimi lončnicami okrašena sadna razstava, ki je morala zadovoljiti tudi razvajeni okus. Razstavljeni so bili razno sadje in razni vrtni pridelki, priprava za vkuhanje sadja, sadjarsko orodje, literatura, nov stroj za trošenje umetnega gnojila (izum domačina) in drugo.

SLOVENSKA BISTRICA. Vojaška komanda v Slovenski Bistrici kupuje neposredno od kmetov oves po 150 Din, ječmen po 160 Din, seno po 60 Din in slamo po 40 Din za 100 kilogramov. Ta način kupovanja izključuje vse posredovalce, kar gotovo koristi pridelovalcem, poleg tega pa tudi državi, ki dobi dobro in nepokvarjeno blago. Zato priporočamo okoličanom, da se vabitu vojaškega erarja po možnosti odzovejo.

SV. BARBARA V HALOZH. Redko lovsko srečo je imel nedavno g. Vidovič Ivan, posestnik in lovec v Slatini, ki je ustrelil v svojem revirju 67 kg težkega divjega kozla. Take divjačine še ni bilo nikdar v ondotnih krajih, ker je od tam do prvih bivališč divjih kozlov zelo daleč. Srečni lovec je zvest naročnik «Domovine».

M. Silvester:

Na potih usode

(Dalje.)

Ljubica je skušala po ovinkih zvedeti, ali kaj žalujeta za svojima možema. Pa na svoje veliko začudenje je zvedela, da je ljubezen, zakon in ostalo postranska reč. Mlajša je bila, preden se je omožila, revna meščanka in ni imela nikake dote; zato pa je bila zala in brhka kakor roža in je imela poleg tega dvoje pridnih rok, kar je ugajalo postaranemu skopuhu-trgovcu, ki je zasnubil mladenko, ki jo je zamamilo bogastvo.

«In se ni tej zvezi protivilo srce?» je vprašala Ljubica.

«Postranska reč,» je odgovorila Nemka, «kdor živi v izobilju, ta ne vpraša za občutke srca in si pusti dvoriti od mlajših možakov. To je bila najboljša reklama za našo trgovino, ki je v jezo konkurentov vedno bolj uspevala.

Pa se je oglasila še starejša Kočevarica, ki je bila prav v starosti, ko je lahko možakom še zelo nevarna. Z vso mirnodušnostjo se je kratkoma izrazila, da zadostuje za vstop v zakon že samo trolica spoštovanja do moža, katerega si je izbrala.

«Če gre eden rákom žvižgat, se ujame na vabo zlatnikov hitro drug mož, ki le preži ra lesk zlahtne rudnine. Možaki ljubijo zlato bolj kakor vse na svetu. Z njim lahko kupiš poljubno mladeniče in može raznih stanov. Ali pa vpraša možak kdaj svoje srce, kadar se nahaja na potu za zlato ribico? Nič! Hlini se, pretvarja, iaze in bi storil ne vem kake zločine, če bi mu hotel »do skaliti vodo. Je že mogoče, da se možaku, ki zalezuje ženske, poraja v srcu kaka iskrica ljubezni, vendar ne ljubi iskreno nas, temveč samo

naše zlato, našo lepoto in pridne roke. Možaki t.a. imajo potem, ko smo stopile v zakon, za blesk svoje firme in za hišne sužnje, ki naj skrbijo za njihov telesni blagor. Sicer se pa, od samih poljubov tudi ne dá živeti.»

Ljubica je pri besedah teh žena kar strmela, kajti razumeti ni mogla, kako se more vezati ženska na moža brez globljega občutka ljubezni.

Ženske so razmotrivalle še nekaj časa to zadevo v raznih smereh, dokler ni bila Ljubica skoro prepričana, da je bolje, si ne kvariti zdravja svežosti telesa z vednim premišljanjem svoje usodne ljubezni do pokojnika, temveč rajši podvojiti ljubezen do svojih otrok in gledati na to, da prinesejo otroci s seboj v življenje zdrave nazore in plemenito srce.

Vez, ki je spajala suženjstva oproščene ljudi in Uskoke, je postajala od dne do dne tesnejša in že teden dni pozneje ni bilo med njimi nobene razlike. Otroci kot odrasleni so si bili eno, ker jih je spojila žalostna usoda. Ne samo starka, temveč tudi stari guslar je imel vedno več dela, ker oba sta bila nekako v istem položaju, kakor se nahajata ded in stara mati v družini. Poleg tega pa je imela starka še dolžnost, da ne izpregleda ničesar, kar bi kalilo dobro razpoloženje prebivalcev podzemskega kraljestva.

Novice, ki so jih donajali razposlani sli, so bile vedno bolj razveseljeve. Mihojski grad je ostal še cel in so si Turki razbili ob njem butice. Drug oddelek Turkov, ki je plenil po šentjernejškem polju, je zašel v zasedo pod Gorjanci (Krvavi kamen) in so ga domačini docela potolkli. Po okolici se je sicer še klatilo nekaj oddelkov Turkov, ki so izgubili zvezo z glavnim krdelom bega Fenhada, ali se pa niso hoteli za nalašč priklopiti glavni vojski, da ne bi bilo treba oddati gotovih deležev plena svojim poveljni-

kom. Šele dober mesec po prihodu Turkov preko granice je bila dežela očiščena te nadloge.

Uskoki so se polagoma selili iz svojega podzemskega bivališča ter so jeli graditi enostavne zgradbe za sebe in živino. Lesa je bilo v okolici v izobilju. Dela so se morali poprijeti zlasti možaki, kar jim ni prijalo, ker so odlagali težja dela navadno na hrbe svojim ženam in poldorashi deci. Toda sila kola lomila.

Nekega dne je zbrala krog sebe starka vse preostale člane ječmeniške zadrage ter jim sporočila, da bo razdelila plen, ki so ga ugrabili Turkom. To pa ni bilo lahko delo, ker je morala nepristransko razdeliti vse, kar se je nahajalo v vrečah in oмотih. Predočila jim je na les spisan seznam vseh družinskih članov in pa način, kako se naj porazdeli vrednost predmetov. Dejala jim je, da tvori vsak možak, ki je prekorachil 20. leto, in vsak, ki se je udeležil že kakega boja, eno celoto v deležu, omožene ženske, vdovice in starke brez otrok polovico deleža, ostali pa eno petinko. Predvsem je pa zahtevala, da si izvolijo poglavarja in troje svetovalcev, ki naj bi opravljali premoženje mladoletnih in sploh prevzeli naloge, ki so pristojale zadruginim starešinam. Soglasno je bil izvoljen za gospodarja podpoveljnik Marko Belanič, v sosvet pa trije starci, ki so uživali zaradi svoje poštenosti največji ugled v zadrugi.

Razdelitev z novci je šla še precej hitro izpod rok. Težavneje je bilo z ostalimi dragocenostmi. Na podlagi posebne, od starke spisane listine se je ugotovila vrednost in izročila v varstvo starešini. Ko je bil tudi ta del urejen tako, da je vsakdo navzočih vedel, kako visok delež mu pripada, je poklical starešina na stran svoje svetovalce na zaupno posvetovanje. Po kratkem dogovoru so se vrnili zopet k zbranim zadrugin-

BORECI PRI KRIŽEVCIH. Prostovoljno gasilno društvo v Borecih pri Ljutomeru priredi v nedeljo dne 28. t. m. svojo veliko tombolo. Zveze z vlakom iz Gornje Radgone in Ljutomera so zelo ugodne, ker bo začetek ob 15. (3. popoldne). Dobitki so res zelo lepi, in sicer v gotovini, plug, ena vreča (85 kg) najfinejše moke, en seženj drv, blago za moško obleko, ena debela hojka ter nad 400 drugih lepih dobikov v skupni vrednosti nad 20.000 dinarjev. Ker se za 21. t. m. napovedana tombola ni vršila zaradi skrajno slabega vremena, bo ista sedaj ob vsakem vremenu. Vabimo torej vsa sosedna gasilna društva in občinstvo, da se te lepe prireditve, katere čisti dobiček je namenjen nabavi gasilnega orodja, gotovo udeležijo, ker poleg dobre vinske kapljice in svežega piva bodo naše pridne dekline nudile še gibanje na lopari. Dobitki so sedaj pomnoženi.

GOSPODARSTVO

Sejmi

29. septembra: Grosuplje, Mengeš, Velika Slevica, Škofja Loka, Drnovo, Nova vas na Bihak, Rovte, Mirna peč, Lesce, Vransko, Veržej, Marenberg, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Pilštani.
30. septembra: Metlika, Tržič, Kotoriba, Štrigova.
2. oktobra: Dobrovnik, Prevalje (letni in živinski sejem).
3. oktobra: Dol pri Laškem.
4. oktobra: Jurkloster, Turnišče, Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na zadnjem ljubljanskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli I. 10 Din, II. 9 Din, III. 8 Din; krave klobasariče 4 do 5 Din, teleta 14 do 15 Din. Kupčija je bila zelo mrtva.

HME LJ. Povpraševanje po hmelju je precejšnje. V Savinjski dolini je doseglo lepo blago ceno do 11 Din za kilogram. Slabše blago se plačuje po okrog 8 Din in še manj.

ŽITO. Cene so po vsem svetu zelo padle. Na ljubljanski borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenico, baško, po 202-50 do 222-50 Din, turščico, baško, po 157-50 do 160 Din, ječmen, baški, po 175-50 do 177-50 Din, moko »0« po 365 do 370 Din.

JAJCA. Cene so se okrepile in se nakupujejo jajca po 1-25 Din.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valuti: za

1 dolar okrog 56 Din;

v devizah: za

100 avstrijskih šilingov 795-76 do 798-76 Din;

100 nemških mark 1343-50 do 1346-50 Din;

100 madžarskih pengov 987-27 do 990-27 Din;

100 italijanskih lir 294-70 do 296-70 Din;

1 dolar 56-28 do 56-48 Din;

100 francoskih frankov 220-81 do 222-81 Din;

100 češkoslovaških kron 167-19 do 167-99 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 438-50 do 442-50 Din.

Kratke vesti

— **Živinske razstave v kranjskem okraju.** Na živinskem sejmišču v Kranju bo v soboto 11. oktobra velika zadružna živinska razstava, zdru-

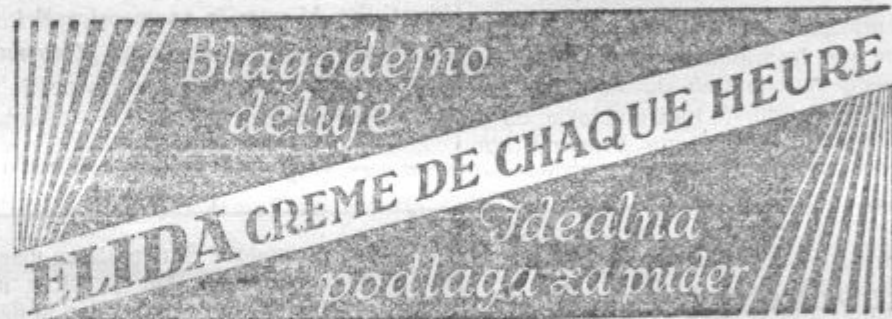
žena s premiranjem. Na razstavo bo prignana zadružna živina iz področja živinorejskih zadrug v Žabnici, Predosljah, Naklem, Senčurju, Hrastju, Smledniku, Vogljah, Cerkljah, Trsteniku, Olševku in Stražišču. Enaka razstava bo v soboto 18. oktobra v Selcih nad Škofjo Loko za zadružno živino tamošnje zadruga. Obe razstavi bosta nedvomno prav zanimivi in poučni, zato je želeli, da ju živinorejci posetijo v čim večjem številu.

Politični pregled

Kakor povzemamo iz praških »Narodnih Listov«, je nastalo

v češkoslovaški silno razburjenje zaradi fašističnih napadov na Sokole in Sokolice.

Italijanska uradna poročevalska agentura »Stefani« je objavila te dni rezultat italijanske preiskave o trčenju parnikov »Karadjordja« in »Morosinija« v Pašmanskem prelivu. K temu poročilu, ki vali vso krivdo za nesrečo na našo ladjo, je napisal »Popolo d' Italia«, list Mussolinijevega brata, grd napad na oba poveljnika »Karadjordja« in tudi na češkoslovaške in poljske Sokole, ki so potovali s ponesrečeno ladjo. »Popolo d' Italia« očita kapitanu Prodanu, da je bil usodne noči pijan, in piše, da so bili v enakem stanju tudi poljski in češkoslovaški Sokoli, ki so se vračali z beograjskega zleta. Časopis pravi dalje, da so

kom in jih je starešina takole nagovoril: »Ni še tega eno uro, kar ste me izvolili za svojega gospodarja. Zahvalim se vam za to izkazano zaupanje. Jaz in moji svetovalci vam hočemo biti pravični gospodarji v vseh zadevah. Med nami se pa nahaja obilo bednih, ki so vsekakor naše pomoči zelo potrebni in za katere moramo skrbeti po naših močeh. Predvsem bi pa rad uredil preskrbo naše ljube vdovice po pokojnem hetmanu. Vsi veste, da je rešila iz trdnjave, preden je zletela v zrak, le malo in da ji to ne zadošča za življenje in za vzgojo njenih otrok. Tudi če prištejemo zraven še današnji delež, ne tvori to velikega premoženja. Vse to bi pa bila nelepa in plemeniti Uskokov nevredna oddolžitve za vse usluge in vsa junaštva, ki si jih je stekel hetman za naš dom. Sklenili smo torej, da ji izročimo eno desetino vsega zadružnega premoženja, s katerim razpolagamo v gotovini in posesti. Če bi pa ne hotela nastopiti lastninske pravice do zemlje, jo za primerno ceno zopet odkupimo z gotovino. Mislim, da boste zadovoljni s tem našim prvim sklepom.«

Vsi so bili s tem popolnoma zadovoljni, kar so tudi z glasnim pritrdjevanjem podkrepili.

Nadalje je predlagal novi gospodar, naj se pomaga tudi rešenim ujetnikom, zlasti onim, ki jim je uničil Turek vse imetje, in naj vrže vsakdo v kadunjo, kolikor hoče. Kot prva sta prišla k posodi starka, ki je stresla v kadunjo ves svoj delež, pa tudi stari guslar je storil tako, češ, da mu je smrt blizu, zaradi česar ne potrebuje na tem svetu nobenih zakladov. Sledili so še drugi. Ko je vrgel zadnji svoj dar v kadunjo, je bila ta polna. Razdelitev je prevzela starka, upoštevajoča zopet vse razmere prizadetih ujetnikov. Vse to se je razdelilo brez oporekanja in v popolno zadovoljnost vseh navzočih.

Vdovici Ljubici se je odvalil od srca težak kamen, kajti z deležem, ki ga je dobila, ji je bila omogočena eksistenca. Za sebe se ni bala, ker je imela dvoje pridnih rok, toda največja skrb sta ji bila otroka. Magda se je razcvitala v lepo devojko in kdo bi jo maral samo zaradi lepote, a brez beliča dote. Pa tudi mladega Pera je bilo treba spraviti kam pod streho, da se česa nauči.

Kot nadaljnje vprašanje je razmotrival gospodar, na kak način naj se spravijo domov ugrabljenе žene in otroci. To vprašanje je pa bilo hitro rešeno, ker so ga prevzeli na sebe starka, guslar in vdovica Ljubica. Zbrali so okrog sebe bivše ujetnike, jih podrobno izprašali po njihovih domovjih, nato pa sestavili natančen načrt za potovanje. To je navdalo te revne ljudi s takim veseljem, da so jeli kar rajati in prepevati. Saj se jim pa tudi ni bilo čuditi, zlasti ne otrokom, ki so si že tako želeli objema svojih roditeljev, če ti še sploh živijo in niso postali žrtev krivega handžarja.

Z odhodom so pa hoteli počakati na vsak način še nekaj časa, ker je bilo treba nakupiti še nekaj obleke in obutve, predvsem pa šatore in mezge. Vse to so si hoteli preskrbeti iz Jaske in Karlovca, za kar bi potrebovali seveda nekaj dni. Končno so se pa zedinili v tem, da si preskrbijo te potrebščine med potjo, dotlej si pa pomorejo s tem, kar imajo na razpolago.

Najvažnejše vprašanje sestanka je tvorila točka, kako se naj v bodoče branijo proti sovražniku. Tu jim je zopet priskočila na pomoč starka, ki jim je dejala: »Kaj hočete še boljše trdnjavo, kakor jo imate? Ali vam ne zadostuje ta podzemska stavba, katere ne more izvoziti noben Turek. Če postavimo k vhodom samo po nekaj mož, nam ne pride do živga noben sovražnik, ako bi že izsledil naše skrivališče. Pustimo tisto raz-

valino v miru in se zadovoljimo rajši z zgradbo, katero nam je ustvarila narava z dolgotrajnim delom. To jamo so poznali že predniki Uskokov in jo smatrali gotovo za zelo važno, sicer bi je ne zvezali z gradom s posebnim hodnikom. Če si torej napravimo še nekaj stranskih rovov, ki bi jih uporabljali za vhode in izhode, je naša trdnjava gotova in trdnjša kot je Frankopanov Ozalj ob Kulpi. Čemu naj si zidamo gradove, se v nje zapiramo in se tamkaj naposled damo pobiti. Vaš rod je opešal, zato mora štediti svoje ljudi, da postane iz njih številen in močan. Nam zadostuje enostaven stražni stolp, v katerem bodo opravljale svoj posel samo straže, ki nas bodo obveščale o preteči nevarnosti. Če nam bo kdaj kaka nesreča pretela, se umaknemo v podzemski dom, kjer smo si tudi svojega življenja svesti. Seveda pa moramo skrbeti za to, da si pripravimo v našo skrito trdnjavo zadostno množino živil, obleke in kuriva. Če imamo tega dovolj, smo zavarovani proti vsemu. Vse pa mora ostati samo naša tajnost. Jaz sem govorila, a vi sklepajte!«

Na besede starke ni odgovoril nihče, ker je bil vsakdo prepričan, da si boljše trdnjave sploh ne more želeči; poleg tega pa jim je bilo prihranjeno ogromno delo, ki bi ga imeli z zidanjem nove trdnjave.

Na predlog starke so sklenili, da si ne postavijo skupnega sela, temveč samo manjše skupine koč, ki bi naj bile kolikor mogoče skrite v šumi, v skalovitem svetu, grmovju ali pa v skritih dolinah. Zaenkrat sta se določili tudi poročevalska in selska služba ter stražna obveznost. Vse drugo bi se uredilo pozneje, ko bi prišli zopet v normalen tir.

(Dalje prihodnjč.)

Sokoli ob mrtvih truplih svojih rojakov na ladji zahtevali, naj se navije gramofon, da bodo lahko plesali.

To in podobno pisanje italijanskega časopisja je dvignilo val ogorčenja po Čehoslovaški in

češkoslovaško časopisje ogorčeno zavrača fašistično obrekovanje.

Tako pišejo »Narodni Listy« med drugim: Predvsem je treba braniti pred nesramnim obrekovanjem kapitana Prodana, ki je vzor plemenitega starega pomorščaka.

Podlim sovražnikom vsega slovanstva ni zadostoval samo nizkoten napad na junaško posadko jugoslovenskega parnika, temveč morajo sedaj opljuvati še češke in poljske Sokole in sramotiti njihove žene.

Isti list pravi dalje: »V Milanu in Rimu vedo, da nam je spomin Ljudmile Novotne in Marije Švejdove, dveh naših Sokolic, nesrečnih žrtev italijanskega udara v jugoslovenski parnik, svet in nedotakljiv. Podlost italijanskega lista postavlja sedaj te dve nedolžni žrtvi k štirim njunim bratom, umorjenim v Trstu. Dolžni pa smo izjaviti, da je mera naše potrpežljivosti zaradi njihove nesramnosti sedaj polna. Ne bomo klicali po intervenciji našega poslanika v Rimu.

Odgovorimo sami, vsi in složno, s strogim in brezobzirnim nadzorovanjem vseh, ki bi se morda upali še po teh žalitvah našega naroda in vsega slovanstva nositi denar v Italijo.

To je sedaj vprašanje naše narodne časti. Dokler ne dobimo za vse to sramotenje popolnega zadostjenja, ne sme noben Čehoslovak v Italijo. Vse češkoslovaško časopisje tudi poudarja, da je italijanski očitek proti kapitanu Prodanu tem nesramnejši, ker je prav po njegovi zaslugi ne-

sreča zahtevala manj žrtev, kakor bi jih sicer, če bi kapitan ne bil na svojem mestu.

Rezultat državnoborskih volitev v Nemčiji z velikim napredkom narodnih socialistov (fašistov) in komunistov še vedno razburja svet.

Zaradi nezaupanja v nemške razmere

so začeli slabeti na inozemskih borzah nemški vrednostni papirji in so postale inozemske banke zelo vzdržljive pri dajanju kratkoročnih posojil v Nemčijo. Trezni gospodarski svet ne zaupa ropotu z orožjem in grožnjam po prevratu, ki so običajen bojni klic strank, stvorjenih po vzgledu nezdravega povojnega fašističnega nacionalizma.

DOMAČE NOVOSTI

Ponovno opozorilo naročnikom!

Opozarjamo najvljudneje še enkrat vse one naročnike, ki nimajo za letos naročnine še popolnoma plačane, da izpolnijo svojo dolžnost ter ne odlašajo s plačilom one malenkostne vsote, ki se zahteva za naročnino »Domovine«. »Domovina« vas s svojo bogato vsebino vse leto uči, razveseljuje in zabava, zato bi bila velika nehvaležnost, če bi ji zaprli duri takrat, ko nanje trka, da vas zdravi in opominja, da je napočil čas, ko mora tudi ona napolniti blagajno, iz katere je ves čas jemala, da ste mogli v redu dobivati list, ki vam je vsem prirasel k srcu in ki bi ga ne hoteli več pogrešati. Zato naj ta teden stori vsakdo svojo dolžnost in pošlje naročnino po prejeti položnici.

Uprava »Domovine«.

* **Kraljica Marija v Ljubljani.** V ponedeljek se je pripeljala z dvornim avtom v Ljubljano Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu adjutanta podpolkovnika Pogačnika. Po kratki vožnji po mestu, kjer ji je prebivalstvo prirejalo prisrčne ovacije, se je odpeljala kraljica na ljubljansko vojaško vežbališče pri Devici Mariji v Polju, kjer je počakala na svojega sorodnika španskega princa Alfonza, ki je na vežbališču pristal z aeroplanom, s katerim se je pripeljal iz Bukarešte. Oba sta se nato vrnila z avtom v Ljubljano, kjer sta se jima pridružila knez Pavle in knežinja Olga. Visoki gostje so nato krenili nazaj na Bled v Suvobor.

* **Kralj podaril cerkvi zvon.** Bosanska Dubica je predzadnjo nedeljo doživela redko cerkveno svečanost. Vršilo se je tamkaj posvečenje treh novih zvonov za katoliško cerkev. Največjega teh zvonov, ki tehta 600 kg, je cerkvi poklonil kralj Aleksander. Ko so kraljev zvon potegnili v stolp, je godba zaigrala državno himno. Pri slavnostnem obedu je domači župnik nazdravil Njegovemu Veličanstvu kralju ter se v imenu župljanov zahvalil za kraljevski dar.

* **Odprtje spomenika kralju Petru v Sisku** se je izvršilo v nedeljo izredno svečano ob prisostvovanju okrog 10.000 ljudi, med katerimi so bili številni kmetje. Pred spomenikom so govorniki poudarjali hvaležnost napram velikemu pokojniku, našemu osvoboditelju. Zlasti lep nagovor je imel kmečki župan Kuzmac iz Leke-nika, ki je dejal med drugim: Hrvatski kmetje obetamo, da bomo sinu kralja Petra Osvoboditelja, priljubljenemu vladarju Aleksandru, ostali vedno zvesti ter da bomo čuvali njega in Jugoslavijo.

* **Raynatelj Narodne tiskarne, g. Fran Jezerski,** je obhajal te dni 50letnico svojega rojstva. Prav pred letom dni, dne 18. septembra 1929., je praznoval redek poklicni jubilej, 25letnico svojega dela v Narodni tiskarni. Požrtvovalnemu in delavnemu možu bodi naklonjenih še mnogo let!

Soteščan:

Vdovčkovi cekini

Saljiva povest iz pred vojne dobe.

(Konec.)

Tako je Muc razkrival svojo nesrečo sosedu, ki je edini v vasi imel še nekoliko usmiljenja s siromakom. Končno se je tudi ta naveličal njegovih vedno enakih pritožb ter jo ubral k Mazlju in Stanetu, sedečima s Črlinko in Tilko na drugem koncu vrta, odkoder se je videlo mesto, kjer so se razstajali Vdovček, Helena in njen bodoči soprog. Ta je sedel na vozu, držeč za vajeti, a še vedno zroč na vas, smehljajočo se mu v večernem solncu, kakor da ga tisoč spominov veže na vsako bišo, stezo in drevo. Večkrat je zamahnil z robcem v slovo odhajajoči nevesti in ko je ta izginila med hišami, je tlesnil z jezikom konjiču, ki je razumel njegov ukaz.

»Izvrsten mož se je našel, kaj ne, Helenica?« je Vdovček tiščal pod pazduho njeno drobno ročico na poti proti domu.

»Vse po mojem okusu«, se je z glavo dotaknila očetove rame. »Hvaležna sem ti, papaček.«

»Golica nima takih mož«, je povzdignil svojega zeta z zaničljivim pogledom na sosedo, ki ga je srečal s temnim obrazom, obrnjenim v tla.

»Da bi nas le kdo ne očrnil«, je zaskrbelo Heleno, »na Golici se za vsakim oglom plazita nevoščljivost in zavist.«

»Hiteti moramo, dragica«, je skrbelo tudi očeta. »Takoj jutri pojdeva v sodnijo k notarju in čez dva ali tri dni nato se popeljeva v mesto zavezat, kar ne bo nihče razvezal. Tudi ženin je bil s tem predlogom zadovoljen.«

»Da, papaček! Ugovora ni bilo čuti iz njegovih ust.«

»Možatost in ljubezen mu dičita obraz. Šele prvič sva se sešla v življenju in komaj sva se spoznala, pa se mi dozdeva že popolnoma domač. Reci, kar hočeš, dragica, nekje sva se morala vi-

deti s tem gospodom. Škoda, da ga nisem vprašal po njegovi domovini, kar je sicer postranska stvar. — Ali ti je pokazal hranilno knjižico?»

»Da, papaček.«

»Kaj ne, koliko denarja in po vrhu še lastni dom! Raduj se, dragica, rešitev je na pohodu.«

Medtem sta Vdovček in njegova hčerka dospela domov. Lojzka ju je že čakala z večerjo, po kateri se je Helena podala k počitku, Vdovček pa je ostal v pisarni, da napravi načrt za prihodnji dan.

Sklenil je, izročiti svojemu nasledniku vse imetje ter si izgovoriti le sobico v prvem nadstropju poleg hrane s skromnim priborom. Brez misli na premoženje hoče živeti na starost in morda se mu povrne sreča, ki ga je spremljala kot mladeniča do usodnega dneva, ko se je nastanil na Golici. Tu ga je ostavila v trenutku, ko je na temelju tujih cekinov pričela rasti stavba njegovega bogastva, nad katero so drugi strmeli, sam pa jo je gledal s strahom in skrbjo, da se mu zruši do tal. In jutri bo odložil to breme na rame drugega, močnejšega in sposobnejšega kakor je on sam.

S takimi mislimi je Vdovček legel k počitku. Tema, ki je nastala, ko je upihnil luč, ga je navdala z neko nedopovedljivo praznoto; zavedel se je, da se posklavlja od vsega, zbog česar je nekdanj slovelo njegovo ime. Jutri se bo kot »stari« Vdovček vrnil iz sodnije in zvečer bo njegova mehka postelja — lastnina mladega gospodarja, njegovega zeta.

Mirna in počitka polna je bila za Heleno tista noč. Spala je kakor delavec, ki se zaveda, da je opravil težko delo, a je še vedno potreben krepčila, da ne omaga pod težo življenja prihodnjega dneva. Z novimi močmi se je dvignila in oblekla; papaček jo je čakal pripravljen na dvorišču in hlapec je božal konjiča, da ju popelje na važno pot. — Drugi teden so se ravno ob tem času odpravili v mesto: Vdovček v svatovski in Helena v poročni obleki brez svatov, godbe in vriskanja, običajnega ob takih slovesnostih na deželi.

Kuharici Lojzki je bilo poverjeno varstvo nad domom in za pomagalko ji je bila podrejena črnolasa Tilka, nekdanja Vdovčkova natakarka. Naročeno jima je bilo, pripraviti pojedino, in Lojzki je bilo veliko na tem, da pokaže svojo spretnost in znanost v kuhanju okusnih jedil. Urno se je sukala v svojem širokem predpasniku in lice ji je bilo zapaljeno deloma od vročine, deloma od skrbi, ki jih ji je nalagalo važno opravilo.

Lahkoživa natakarka se je zavedala, da je tisti dan samo navadna služkinja; ubogljivo je stregla svoji prijateljici, njene misli pa so spremljale nevesto, ki bo zdajdaj spremenila svoj dekliški stan.

»Zdajle stojita pred oltarjem...« je pogledala na uro in obenem Lojzko, listajočo debelo kuhinjsko knjigo.

»Pa res, Tilka,« je odvrnila Lojzka, »sta že izrekla tisto važno besedo.«

»Kdo ve, če bosta srečna?« je Tilka skomignila z ramami. »Kar preveč razlike je med njima: Helena cveti v najlepših letih, on jih je že preživel.«

»Pa je še čvrst, čeprav ni več mlad, ga je Lojzka pohvalila. »Vsaka je lahko zadovoljna s takim ženinom...«

»Jaz že ne, o, jaz že ne«, se je branila natakarka. »Mlademu dekletu pristoja nova obleka, svež šopek in mlad fant. Starega ne maram...«

»No, pa mladega vzemi«, jo je nevoljno zavtila Lojzka. »Kar izberi ga! Nisem ti ga nevoščljiva.«

»Misliš, da ga ne dobim,« jo je ustavila, »še ponujajo se mi; pomisli: štirje mi dopisujejo. Ob priliki ti pokažem pisma, da boš videla.«

»Čuvaj se, Tilka, da ne padeš, če te toliko fantov vleče za nos.«

»Tisto pa ne, Lojzka! Ako bi me kdo potegnil, ga bom potegnila tudi jaz. Sicer pa, ali ne poznaš mladosti? Seveda, ti si jo tudi že preživela.«

»Prav, da so minila tista neumna leta. Tudi ti greš za menoj.«

* **Zlato poroko** je slavil te dni pri Sv. Ani v Slovenskih goricah g. Lojze Senekovič, neomahljiv borec v obmejnih narodnih bojih, ki še danes vkljub svojim visokim letom živahno sodeluje na prosvetnem in gospodarskem polju. Njemu in njegovi družici želimo še mnogo let!

* **Dvojni jubilej mariborskega obrtnika.** Dne 18. t. m. je praznoval mariborski brivski mojster d. Fran Novak svojo srebrno poroko in obenem 25letnico samostojne obrti. Jubilant je v mariborskih narodnih in obrtniških krogih znan javni delavec. Ustanovil je svoj čas Slovensko obrtno društvo, ki mu je bil dolga leta predsednik. Tudi sicer ima Novak za razvoj in napredek slovenskega obrtništva v Mariboru velike zasluge. Še mnogo let!

* **Rimski proces odgaden.** Za 22. t. m. je bil napovedan pričetek procesa pred rimskim izrednim sodiščem proti drugi skupini obtoženih primerskih Slovencev. V Trstu so z veliko napetostjo pričakovali poročil o procesu, medtem pa je zvečer prispela vest, da je bil proces v zadnjem hipu nenadoma odgoden in preložen na mesec oktober.

* **Enoletna nižja gozdarska šola v Mariboru.** Banska uprava v Ljubljani je razglasila, da se 3. novembra letos otvori v Mariboru enoletna nižja gozdarska šola, v katero bo sprejetih do 20 gojencev. V prvi vrsti se bodo sprejemali v ta učni zavod sinovi malih in srednjih gozdnih posestnikov, ki ostanejo na gozdnem posestvu kot bodoči gospodarji. Ustanovitev gozdarske šole v Mariboru je važna pridobitev za mesto Maribor, še bolj pa za naše gozdne posestnike na deželi. Zavod bo vzgajal strokovno izobražen naraščaj za naše kmete, lastnike gozdov, in bodo v njem poučevali razen gozdarstva tudi travništvo, sadjarstvo itd. Zavod bo nastanjen začasno v bivšem oblastnem dvorcu v Mariboru, ki ga bodo po možnosti primerno uredili. Za ravnatelja je imenovan g. inž. Zmago Zierfeld iz Ljubljane. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, stari

16 do 24 let. Vsi bodo stanovali in se prehranjevali v zavodu. Svojeručno spisane prošnje, opremljene s kolkom za 5 Din, je treba vložiti do 15. oktobra, naslovljene na gozdarski oddelek banske uprave v Ljubljani (za ravnateljstvo mariborske nižje gozdarske šole). Priložiti je treba krstni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo ter obvezo staršev, da bodo krili stroške v zavodu.

* **Semenska rž iz Beltincev.** Iz Maribora poročajo: V svrhu razmnožitve dobre semenske rži je kupila banska uprava pri semenogojski postaji v Beltincih večjo količino rži, ki je kmetovalcem na razpolago v mariborskem skladišču Kmetijske družbe, in sicer za ceno 1 Din za kilogram. Vsakdo dobi največ do 100 kg semena, poleg tega pa mora obenem kupiti še 130 kg umetnih gnojil in se zavezati, da bo najmanj tretjino pridelka prodal sosedom.

* **Protest čevljarjev proti gradnji Bat'ove tvornice.** Predzadnjo nedeljo se je vršil v Mestnem domu v Ljubljani izredni občni zbor Zadruga čevljarjev za sodni okraj Ljubljano, ki je predvsem zavzel stališče proti gradnji Bat'ove tvornice čevljev v naši državi. Zbor, ki se ga je udeležilo okrog 150 članov, je vodil zadrugi načelnik g. Jernej Perdan. Govorila sta med drugimi načelnik mariborske Zadruga čevljarjev g. Anton Krajeer in zastopnik Zveze obrtnih združenj v Ljubljani g. Fran Iglič. Soglasno je bila ni čevljarji. V resoluciji prosijo čevljarji, da se sprejeta resolucija, ki so jo podpisali vsi navzoči gradnja Bat'ove tvornice ne dovoli. Za upravičeni protest navajajo med drugim: Samo v Dravski banovini se preživlja s čevljarstvo stroko okoli 3500 čevljarjskih mojstrov, ki zaposlujejo prav toliko število pomočnikov; če računamo še število družinskih članov mojstrov in pomočnikov, ostane po ustanovitvi tovarne Bat'e na zasluzku in kruhu prizadetih 20.000 ljudi. Tvrdba Bat'a bo postala v trenutku, ko otvori tovarno v Jugoslaviji, domače podjetje ter bo dobila pravo

vico otvarjati v vseh krajih nele trgovine, temveč tudi popravilnice, s čimer bo odvzela slehernemu čevljarju tudi v najoddaljenem kraju zadnji zaslužek.

* **Zabranitev dogona blatne in zanemarjene živine na živinske sejme.** Od mestnega magistrata ljubljanskega smo prejeli: Trgovci z živino in kmetje se opozarjajo na naredbu ministrstva za kmetijstvo, ki prepoveduje dogon neosnažene in blatne živine na živinske sejme. Po tej naredbi od 1. oktobra 1930. dalje neosnažena živina ne bo smela več na sejem, ampak bo že pri vstopu v mesto zavržena.

* **Nemec ovadil Nemca v Mariboru.** Pretekli teden se je vršila pred okrožnim sodiščem v Mariboru zanimiva razprava proti nemškemu državljanu iz Češkoslovaške, katerega je ovadil mariborski Nemec zaradi izrazov proti naši državi. Nemec Wilfried Hoffmann, doma iz nemškega dela češkoslovaške države, je bil namreč zaposlen kot obratovodja v tekstilni tovarni «Teksta» na Teznu pri Mariboru, kjer imajo skoro vse tovarne na boljših mestih nastavljene Nemce iz inozemstva ali pa domače Nemce. V tej tovarni je bil tudi nameščen mariborski Nemec Franc Felser kot predelavec, ki bi rad napredoval še bolje. Domišljal si je, da njegovemu napredovanju nasprotuje obratovodja Hoffmann. Ko je hotel meseca julija Hoffmann oditi z ženo in otrokom na dopust, ga je sovražni Felser naenkrat ovadil pri žandarmeriji, češ, da se je Hoffmann žaljivo izražal o naši državi. Hoffmann je bil tik pred odhodom na kolodvor aretiran in je ostal v preiskovalnem zaporu čela dva meseca, dokler ni bila končana preiskava. V preiskavi je Hoffmann odločno tajil, da bi se bil tako izrazil, kakor ga je Felser ovadil, in je dokazoval po pričah, da si je Felser ovadbo izmislil iz maščevalnosti, da bi ga spravil iz službe. Minili petek se je vršila celi dve uri razprava, kjer so bile priče še enkrat zaslišane in še nove priče. O razpravi se ne more poročati, ker je bila pro-

«O, pa sem še daleč za teboj. Koliko si neki stara, Lojzka?»

«E, leta so, leta, Tilka. Pravijo, da dekle pokaže svojo lepoto, ko doseže trideseto leto...»

«Toliko jih še nimaš, kajne, Lojzka?»

«Ne vem. Sploh pa o letih ne maram govoriti.»

«No, mlada nisi več in starost se ti še ne pozna na obrazu. Rada bi vedela, čez koliko let te bom dohitela.»

«Tega ne izveš, Tilka; nikomur še nisem povedala...»

«In če uganem, Lojzka, ali mi boš potrdila, da sem zadela?»

«Ne! O tem sva končali, Tilka.» — To izrekši je odrezala košček testa, ki ga je pričela obdelovati.

Tilka se je zopet ozrla na uro ter uganila, da je prav sedaj končana poroka, če že niso na poti proti domu.

«Jej, jej, čez dve uri bodo doma», se je Lojzka žurila s pecivom, kar je gnilo tudi Tilko, da se je zasakala in pripravila obednico.

Ni ju varalo domnevanje. Še preden sta potekli dve uri, sta dospela novoporočenca z Vdovčkom; za vozom sta jo brisala Trakar in Trobec kot povabljenca z nekaterimi Goličani, deležnimi enake časti v povračilo za zasluge, nabrane ob času Vdovčkovega županovanja.

Pojedina se je pričela. Za belo pogrnjeno in s cveticami okrašeno mizo so sedeli svatje, tihi in skoro plahi, z nevesto in ženinom, globoko zamišljenim. Tisti, ki bi bili radi kaj povedali, se niso upali govoriti, ker so molčali tudi taki, ki bi se bili lahko iznebili kake kratke besede.

V tej neprijetni tišini je nenadoma zapel kozarec in ženin se je dvignil z laskavim poklonom in s prijaznimi besedami. Nagovoril je navzočne svate, svoje sosedo, katerim hoče postati gostrežljiv in miroljuben sosed. Namesto običajne odkupnine za nevesto je namenil darilo Mucu, občinskemu revežu, ki mu ga namerava osebno izročiti. Izrekel je željo, naj se mu privede sitota,

in proseče je pogledal vsakega posebej, da se mu kdo prostovoljno odzove.

«Hlapca pošliemo ponj», se je hotel Vdovček prikupiti svojemu zetu, dasi bi se bil najrajši izrekel proti njegovi volji.

Hlapec je izpolnil ukaz in Muc je siromušno oblečen prilezel na ženitovanje. Nezaupno se je ozrl po svatih preko Vdovčka, ki ga je črtil kot povzročitelja svoje nesreče; šele na ženinu, ljubezno se smehljajočim, je obstalo njegovo trdno oko.

«Prisedite, očka, ne bojte se nas!» je ženin odkazal siromaku prostor zraven sebe.

«Nimam svatovskega oblačila», se je branil presenečeni starec.

«Vseeno, saj ste povabljeni», mu je prigovarjal ženin. «Vaše obotavljanje mi greni veselje; dal sem vas poklicati, da boste deležni moje sreče...»

Muc je prisedel in ženin mu je z vso prisrčnostjo stisnil velo desnico.

«Kako se počutite, očka?» se mu je tresla beseda. «Videti ste bolelni in revščina se vam pozna na obrazu.»

«Da, da, nadloge me tarejo», se je zasolžil starec, «toda nimam nikogar, ki bi mi priskočil na pomoč. Od Nandeta, svojega starejšega sina, sem iz Amerike pričakoval rešitve, pa me je pozabil — nehvaležni otrok.»

«In vendar vas ni pozabil...» je ženin položil desnico na njegovo ramo.

«Vi veste, gospod, vi ste ga videli? Oh, prosim vas, povejte mi, kako se mu godi. Ali je zdrav? Ali ima kaj prihranjenega za starost? Zakaj me je vendar pozabil...?»

«Očka, ni se vam izneveril vaš Nande! Kmalu ga boste gledali v svoji bližini, deležni njegove sreče...»

«Blizu mene? Moj sin? Gospod, kam naj grem, da ga vidim po dolgih letih nesreče in gorjaja?»

«Nikamor, tu ostanite! Ali me več ne poznate?»

«Nande!» je starček padel sinu okrog vratu.

«Očka, vas sin je Vdovčkov zet. Vaše revščine je konec. Cekini, ki so vam kupili beraško palico, so mi pomagali na tuji zemlji do lastnega imetja. Pred letom sem se povrnil v domovino, kjer sem kupil čedno posestvo tam doli med Muro in Dravo; letos me je usoda privedla v domačo vas...»

Napeto so ga poslušali svatje, katere je nepričakovano svidenje gnilo do solz. Spoznal so v ženinu Nandeta, svojega nekdanjega sosedo, kateremu je Vdovček iz sebičnih namenov tako velikodušno pomagal v Ameriko.

Tišina, ki je dozdej pritiskala na svatbo, se je umeknila žarkom veselja in dobre volje. Svatom so se razvezali jeziki in oživljati so se jeli spomini, prijetni Mucu, toda skrajno neljubi Vdovčku, ki je zrl v tla ponižan in osramočen.

Ni še izzvenela napitnica ženinu-domačinu in Heleni, njegovi nevesti, ko se je zunaj na dvorišču začulo smejanje in glasen vrisč. Nekaj nož in fantov se je ustavilo pred hišo; eden je k zidu prislonil lestvo in, kakor bi trenil, je stal na zadnjem klinu ter je snel občinsko desko, s katero so v sprevedu odkorakali po vasi. Takrat so se na drugem koncu vasi oglasili strelji v slavo novemu županu, ki so ga osmi dan po volitvah izvolili novi odborniki, Vdovčkovi nasprotniki.

Vdovčku se je stemnilo lice. Molče je zapustil svatbo ter se podal na vrt, kjer je sedel na klopico pod divji kostanj. Po vasi so veselo vriskali in burni «živio» je proslavljal nove občinske očete; pred njim na zidu pa je sameval žebelj, dolgoletni nositelj častnega napisa in znanilec občinskega urada — nema priča minljivosti pozemske slave.

Iz maščevanja nad tem dogodkom se je Vdovček na starost odtegnil vsakemu stiku in občevarju z občani, Muc pa je tem očitneje užival srečo v njegovi nesreči.

glašena za tajno. Zagovarjal je Hoffmanna odvetnik dr. Reisman in je bil Hoffmann po končanem zaslišanju priči oproščen, ker se je sodišče prepričalo, da je bila ovadba vložena le iz gole maščevalnosti.

* **Novice iz Amerike.** Zred tedni je v sanatoriju Hinsdalu blizu Chicaga v 60. letu starosti preminila ga. Helena Zavertnikova, vdova pokojnega Jožeta Zavertnika, bivšega urednika čikaškega dnevnika »Prosvete«. Naključje je hotelo, da je umrla prav na dan prve obletnice Jožetove smrti. Pokojnica, rojena Reichova iz Ljubljane, je zvesto stala ob strani svojega moža, ko je bilo v Sloveniji delavsko gibanje še v povojih, sledila mu je v Trst, nato pa na Dunaj in potem v Ameriko. — V Brooklynu je umrla ga. Frančiška Plešetova, soproga slovenskega zobnega zdravnika dr. Plešeta. — V Girardu je umrl kot žrtev avtomobilske nesreče rojak Ignac Jeršič. Rojen je bil leta 1878. v Skomru na bivšem Štajerskem. V Ameriko je prišel leta 1906. Zapušča ženo, sina in štiri hčere, v stari domovini pa več bratov in sester. — V Chicagu je v bolnici umrla rojakinja ga. Josipina Margoletova, rojena Medvedova, po rodu iz Malega Gabra pri St. Vidu. — V Limi je preminil Frane Kromar, star 55 let, doma iz Pristave pri Ribnici; v Ameriki je bil 28 let. — V Cooperstownu je umrl Josip Potočnik, ki je bil tam na oddihu. Potočnik avgusta umrl rojak Franc Zivaz, oviOz—ngč je bil po rodu iz Domžal. — V Clevelandu je nagle smrti umrl Ivan Zadnik, star 50 let, po rodu iz Kozjan na Primorskem. V Ameriki je bil 25 let. V stari domovini zapušča mater in dve sestrji. — Iz Sherwooda poročajo, da je tamkaj preminil rojak Josip Jernejšek, ki je bolehal več let. Star je bil 52 let, doma pa iz Savinjske doline. — V Sheboyganu je preminila 40 let stara Elizabeta Glukova, rojena v Gornjem gradu. Zapušča moža, dva sina in dve hčeri, eno sestro v Dertolitu, eno pa v Sheboyganu. — Prav tam je v bolnici umrl Anton Semič, rojen leta 1883. v Dolnji Poljani na Dolenjskem. Zapušča ženo in šest nedoraslih otrok. V Ameriko se je izselil pred dvajsetimi leti.

* **Pogrešajo ga.** Dne 17. t. m. je neznan kam izginil 48letni ravnatelj družbe »Kokra« v Kranju, Aleksander Steiner. Imenovani je bil pri odhodu oblečen v črno obleko in belo srajco. Na glavi je nosil siv dlakast klobuk. S seboj je imel zlato dvookrovno uro in tanko verižico ter izkaznice nekaterih društev. Ni izključeno, da je Steiner izvršil samomor.

* **Kače v vodnjaku.** Te dni je dal mestni odbor v Radečah čistiti tamošnji Studenec. Večina meščanov je uživala to vodo. Zategadelj se niso meščani malo preplašili, ko so videli, da so iz vode potegnili 14 kač, deloma mrtvih, nekaj pa živih. Vsakdo se zdaj čuva zajeti tam vodo. Na glavnem trgu bi se lahko iz Trinkovega vodovoda napravil izvir in bi to akcijo gotovo vsi pozdravili.

* **Strela pri Sv. Katarini.** V nedeljo zjutraj je med silnim nalivom treščilo v zvonik pri Sv. Katarini v Trbovljah ter ga precej poškodovalo. Od cerkvenega zidu je tekla strela do šole ter tik pred šolo šla v zemljo, kjer se vidijo štiri luknje. Nedvomno je strel vod v rhu stolpa pokvarjen. Pred 35 leti je treščilo v isti stolp med zvonjenjem. Takrat je strela hudo oplazila še danes delujočega mežnarja. Smrti ga je rešil z umetnim dihanjem takratni učitelj g. Pahar, kar starček vsakomur hvaležno pripoveduje.

* **Neznan utopljenec v potoku Mislinju.** Pred dnevi so našli v potoku Mislinju pri Pamečah truplo neznanega moškega, starega 65 do 70 let. Utopljenec je bil precej visoke postave, rjavih oči, topega nosu, brez zob in sivih brk. Oblečen je bil v sivo rižasto obleko in modro srajco, obut pa v črne čevlje na zadrgo.

* **Smrt v valovih Save.** Iz Ljubnega v Savinjski dolini nam pišejo: Dne 21. t. m. je utonil v Savi v Loki pri Zidanem mostu splavar Franc Zmave, po domače Ugoštinov, sin premožnega posestnika iz Radmirja v Savinjski dolini. Kako se prišlo do nesreče, se ne ve, dasi je bilo po-

dnevi in je bilo na splavu še pet drugih splavarjev. Francetova smrt je hud udarec za starše, ker so z njim izgubili edinega sina, ki bi jim bil s svojo pridnostjo opora na stara leta. Niso se pozabili izgube sina Jožeta, ki je umrl pri vojakih v Skoplju, že jih je zadel še hujši udarec. Utopljenca še niso našli.

* **Nesrečni padee z voza.** Pred dnevi je nalaгал 27letni posestnikov sin Avgust Povše iz Orle vasi na polju pri St. Rupertu svežo travo. Stopil je med delom na voz, tedaj pa je nenadoma poskočil konj. Povše je omahnil z voza konju pod zadnje noge. Konja je udarec še bolj splašil in žival je stekla naprej. Voz je zgrabil nesrečnika in ga vlekel nekaj metrov s seboj. Na sosednji njivi pri delu se nahajajoči Vasletovi iz Groblje so rešili nezvestnega fanta izpod voza, ga naložili na voz ter odpeljali na njegov dom. Poklicani zdravnik dr. Červinka je odredil prevoz v celjsko bolnico, kjer so ugotovili, da si je zlomil Povše pri padcu hrbtenico. Nesrečnika je hudih bolečin kmalu rešila smrt.

* **Zalostne posledice neprevidnega ravnanja z orožjem.** Letos februarja meseca je 18letni posestnikov sin Leopold Lesjak od Sv. Magdalene v šmarnem okraju v temi pred domačo hišo v šali klical na korajžo. Na njegovo klicanje sta se mu približala dva moška, ki jih Lesjak zaradi popolne teme ni mogel spoznati. Lesjak je držal v rokah veliko dvocevno pištolo, ki si jo je napravil sam. Nabita je bila s smodnikom in s šibrami, ki jih je Lesjak istotako sam vliil. Neznanca sta ga napadla in je prejel Lesjak več občutnih udarcev s palico, nakar je sprožil nizko merjen strel in zadel enega izmed obeh neznancev v koleno desne noge. Pozneje je Lesjak ugotovil, da je zadel svojega dobrega prijatelja Janeza Čuješa. Čuješa so prepeljali v celjsko bolnico, kjer so mu zdravniki odstranili iz noge tri debele šibre. Več svinčenih šiber pa je ostalo še v kolenskem sklepu. Čuješ še vedno leži. Te dni se je proti Lesjaku vršila pri celjskem okrožnem sodišču razprava pred malim senatom. Državni tožilec je obtožil Lesjaka naklepne hude poškodbe, vendar je senat vpošteval zagovor in vse okolnosti ter obsodil L. Lesjaka glede na priznanje, kesanje in njegovo mladost le zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem na štiri mesece zapora.

* **Nesrečen padee z drevesa.** V soboto je splezal 22letni dninar Anton Macuh iz Bezovice pri Konjicah na visoko konstanjevo drevo in klatil zrelo sadje. Nenadoma pa mu je na gladkem debelu spodrsnilo in je zdrknil na tla. Pri padcu si je zlomil desno nogo v stegnu. Prepeljan je bil v celjsko bolnico.

* **Huda nesreča se je pripetila v Podturnu pri Toplicah.** Posestnik in gostilničar g. Fink je dal popraviti in s slamo prekriti pod. Pri delu je kroveem tudi sam pomagal s tem, da je podajal slamo. Pri tem pa se je naslonil na vrata, ki niso bila dobro zaprta, izgubil ravnotežje ter padel več metrov globoko na glavo. Pri padcu si je pretresel možgane. Ponesrečenec je ostal v domači oskrbi.

* **Smrt po nesrečnem skoku.** V nedeljo je umrla v celjski javni bolnici 47letna posestnikova žena Marija Ježovnikova iz Zavodne pri Topolšici, ki si je 11. t. m. zlomila desno nogo pri nesrečnem skoku z voza, ko sta se ji splašila konja.

* **Smrt v kolodvorski čakalnici.** Pred dnevi zjutraj je stopila v kolodvorsko čakalnico v Hrastniku mlada mamica z bolehnim petmesečnim otročičkom v naročju. Bila je to Marija Knausova iz Suhadola. Pri blagajni je kupila listek za Ljubljano. Hotela je odpraviti svojega bolnega otročička v Dečji dom v Ljubljano, kakor ji je prejšnji dan svetoval zdravnik. Ko je stopila od blagajne, je začela opazovati svojega slabotnega otroka in je naenkrat vzkliknila: »Ravno zdaj mi je umrl«. V čakalnici se nahajajoči potniki so obstopili ubogo mater z mrtvim detetom v naročju in jo pomilovali. Potrta mamica je dobila denar za vrnjen vozni listek in se napotila na mesto v ljubljansko dečjo bolnico s truplom umr-

lega otročička v naročju v svoj domači kraj Suhadol.

* **Zalostna smrt 86letne starke.** V petek dopoldne je delala na polju med Obrajno in Radgono v Avstriji ob železniški progi 86letna ženica Tischbergerjeva. Visoka starost ji je vzela že sluh in deloma tudi vid. Ker leži polje, na katerem je bila na delu, na obeh straneh železniške proge, se je okrog pol 10. ure dopoldne podala z ene njive na drugo. Prav v tem času je pripeljal tovorni vlak iz Obrajne proti Radgoni. Starke ni slišala znakov, ki jih je dal strojevodja, ki vlaka zaradi velikega tovora in neposredne bližine ni mogel takoj ustaviti; stroj je zagrabil starke in jo treščil na tla, pri čemer je dobila na glavi težke poškodbe, katerim je v nekaj minutah podlegla.

* **Huda letalska nesreča se je primerila v nedeljo popoldne pri Veliki Gorici pod Zagrebom.** Letalo zagrebškega aerokluba, »Tomislav«, v katerem sta se vozila pilot Schön in spremljevalec Krunic, je padlo na tla in se vnelo. Nekateri druga letala, ki so letela znatno višje, so se takoj spustila na zemljo, toda za Schön in Krunic ni bilo več pomoči. Mrtva in ožgana so potegnili izpod razvalin letala.

* **Starši, pazite na otroke!** Pretekli teden se je v Turskem lesu nad Turjem smrtno ponesrečila petletna Florijana Strgarškova. Dete se je igralo okrog očeta, ki je drobil pred hišo steljo. Neopaženo se je izginil otrok v hišo. Naenkrat pa se je začelo iz kuhinje grozno vpitje. Mala Florijana se je preveč približala vratcem štedilnika in se menda tudi z ognjem igrala, zaradi česar se je vnela njena obleka. Oče je takoj strgal z otroka gorečo obleko, a bilo je že prepozno. Dete je bilo tako opečeno po vsem telesu, da je čez dva dni v velikih bolečinah umrlo.

* **Medved v Zgornji Kokri.** Ker so pastirji v Zgornji Kokri opazili, da jim zmanjkujejo ovce s paše, so o tem obvestili orožništvo, ki je uvedlo preiskavo. Ugotovilo se je, da je v teku letošnje pašne dobe zmanjkalo 30 ovc. Glede na najdena okostja se je uvidelo, da so ovce postale žrtev neznane zveri. Glede na število bi sklepali, da se je pojavil na planini volk, vendar pa kažejo okolnosti na medveda. Ta se je najbrže še pomlad naselil na planini, ker sta že takrat dva lovca našla na njegovo sled, pred dobrim mesecem pa sta videla kosmatina dva pastirja. Baje so ga opazili tudi na Beli, onstran naše meje.

* **Samomor iz strahu pred kaznijo.** Duševno omejeni delavec Edmund Hamler iz Črne pri Apačah je avgusta meseca izvršil kaznivo dejanje, za katero je izvedelo tudi orožništvo v Apačah ter izvršilo poizvedbo. Se preden pa se je vršila razprava pred sodiščem, je Edmund iz strahu pred kaznijo segel po lovski puški ter si končal življenje.

* **Požar v Zgornjih Jaršah.** Te dni je pričelo goreti pri kočarici po domače Lenčkovi v Zgornjih Jaršah. Prvo je prihitelo na mesto požara gasilno društvo iz Radomlja, nato pa gasilci iz Homeca, Mengša in Duplice. Vsa štiri društva so prihitela z motornimi brizgalnicami. Pri gašenju je bil zadet od vodnega curka iz brizgalne gasilce društva iz Duplice, posestnik Niko Zurbij iz Šmarce, ki je padel zaradi tega v nezavest. Ležal je v nezvesti skoro pet ur in so ga šele z umetnim dihanjem spravili zopet k zavesti, ko so poklicali zdravnika dr. Hočevarja iz Domžal. Gasilnim društvom bi priporočali, naj bi nekatere svoje ljudi izvežbala v zdravstveni službi, da bi lahko v podobnih primerih takoj nudili potrebno pomoč.

* **Dve nesreči pri spravljaju drv.** Te dni so pripeljali v krško bolnico ponesrečenega 18letnega Janeza Florjančiča iz Sevnice. Florjančič je bil zaposlen pri žaganju in sekanju bukev v občinski hosti v Sevnici. Popoldne se je delo nadaljevalo in nesreča je hotela, da se je podirajoče drevo med padcem tako zaokrenilo, da je z ogromnim deblom udarilo nesrečnega delavca po levi nogi in mu jo zlomilo. — Skoro istočasno je enaka neizgovorna dohitela tudi 19letnega Franca

Špana, sina posestnika, ki je bil šele tri dni v službi pri lesnem trgovcu g. Žnidaršiču v Planini pri Sevnici. Ko so spuščali hlode v dolino, je tak hlod nesrečnika pritisnil ob nogo in mu jo dvakrat pod kolonom zlomil.

* **Velika avtomobilska nesreča.** Te dni se je pripetila sredi vasi Šratovce velika avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Trgovca z mineralno vodo iz Gradca v Avstriji Stachl je prispel z velikim novim tovornim avtomobilom v Slatino Radence ter naložil 2500 steklenic mineralne vode. Šofiral je sam lastnik avtomobila, šofer Heitra iz Gradca, in v njegovem spremstvu je bila tudi njegova okrog 40letna žena. Zaradi obstoječih predpisov o obmejnem prometu sta spremljala transport finančna stražnika, in sicer preglednik g. Hinko Lapuh iz Gornje Ragone in g. Rufenau iz avstrijskega Radkersburga. Z natovorjenim avtomobilom so se okrog 16. vračali iz Slatine Radence skozi vas Šratovce proti Gornji Radgoni. Na ostrem ovinku sredi vasi je pripeljal nasproti tovornemu avtomobilu tvrdke Vogler iz Petanjcev. Vozila sta oba pravilno. Ker pa je cesta na tem mestu precej ozka in so ob straneh kupi kamenja, je natovorjen avtomobil Heitre, da se izogne trčenju z Voglerjevim tovornim avtomobilom, zavozil v kup kamenja ob cesti ter se prevrnil v obcestni jarek na desno stran in pokopal pod sabo soprogo šoferja Heitre. Nesrečno žrtev je teža popolnoma zdrobila, tako da je krvavela skozi nos, usta, ušesa in izstopila so ji bila tudi čreva. Ostali pri padcu niso dobili nikakih poškodb. Nesrečnica je zaradi poškodb umrla.

* **Otrok utonil.** Posestnica Ivana Levstikova iz Senuš se je nedavno zgodaj zjutraj podala na sejem v Škocijan, da proda nekaj prašičev, ker sama oskrbuje gospodarstvo, dočim je njen mož odsoten v Holandiji. Doma so bili samo nedolletni otroci, sedem po številu, med njimi najmlajši štiriletni Edi. Ker morajo po vseh vinogradih močno podbirati gnile jagode, so se tudi domači otroci, katerih najstarejši šteje 18 let, napotili v vinograd, da obero gnile grozdje. Med obiranjem je ostal sinček Edi pri hramu in se igral. Usoda pa ga je zanesla k jami, v kateri se zbira voda, ki jo vinogradniki rabijo ob času škropljenja. Skoraj gotovo je deček stopil v vodo, kjer pa mu je na ilovnatih tleh spodrsnilo in ga zaneslo v vodo. Našli so ga mrtvega in je bila vsa pomoč zaman.

* **Požar v Vogljah.** K tej vesti v zadnji številki nam pišejo: Dovolite, da nekoliko popravimo vest v Vašem listu. V torek 9. t. m. dopoldne ob 10. je nastal požar v Vogljah pri g. Janezu Bobnarju in mu uničil dva skednja ter njegovemu bratu Alešu (ne Alojziju) tudi v neposredni bližini stoječa dva skednja. Na pomoč so takoj prihiteli z brizgalno domači gasilci, a nekaj minut za njimi so bili na kraju nesreče že gasilci iz Voklega s svojo brizgalno in katerim edino se je zahvaliti, da ni vpepelil požar nekaj korakov proč stoječega velikega hleva, na katerem je bilo polno krme. Tik ob njem stoji velika stanovanjska hiša, katere bi v tem primeru najbrž tudi ne bilo mogoče rešiti. Po preteku treh četrti ure, ko so domači gasilci s pomočjo gasilcev iz Voklega po velikem požrtvovanju in naporu požar že omejili, so prispeli z motorno brizgalno gasilci iz Trboja; stopili so tudi v akcijo. Prav tako šenčur, za njimi pa društva Brnik in Kranj, katerima pa že ni bilo treba delovati z brizgalnami, ker je bil požar še udušen in ni bilo več nevarnosti.

* **Zasledovani sleparji in tatovi.** Orožništvo v Trbovljah zasleduje 26letnega bivšega mesarskega pomočnika Ivana B., ki je v Trbovljah osleparil poslovdjo Konrada Petretiča za okrog 1400 Din, nato pa neznano kam pobegnil. — 20letni Ciril Mele, delavec, doma iz Logatca, se je prišel pred dnevi na Rakek, ker je prenočeval več dni prei delavcu Mirku Brenčiču. Navo je Meleta vzela noč, a je naslednje jutro Brenčič ugotovil, da mu je Mele ukradel par čevljev in nekaj perila. — Te dni je bil izvršen v stanovanje Katarine Vertnikove v Krčevini drzen vlom. Storilci

so prišli v hišo skozi okno ter odnesli Vertnikovi sivo moško suknjo, pet brisač z monogramom V. K., nekaj drugega perila s istim monogramom ter več drugih predmetov. Kot storilca zasledujejo orožniki 26letnega Borisa Pusta, pristojnega v mariborsko okolico, ki ima na vesti že več vlovov in ki se potepa po deželi v družbi dveh tovarišev.

* **Hitro zasačen tat v Škofljici.** Brezposelni delavec Fran Kosec, pristojen v Šmartno pod Šmartno goro, je pri posestniku Jerneju Kramarju v Gubnišču pri Škofljici v odsotnosti domačih, ki so bili na polju, našel na vežnem oknu ključ vežnih vrat, jih odprl, šel v nezaklenjeno sobo, od tam pa v čumnat, kjer je iz nezaklenjenega kovčega ukradel štiri tisočake. Vrli orožniki iz Škofljice so pod vodstvom narednika g. Brezovca tatu že istega dne prijeli in našli pri njem še ves ukradeni denar. Tatu so oddali v zapore deželnega sodišča v Ljubljani.

* **Zasledovan hlapec.** Pri posestniku Janku Vilarju v Dobu pri Domžalah je služil nekaj časa 33letni Ivan Kirn, doma iz Sela pri Ratežu. Pred dnevi pa je Kirn pobegnil, ko je še prej ukradel svojemu sohlapcu Ivanu Tomcu večji znesek denarja in nekaj perila. Oškodovalec pa je tudi svojega gospodarja Janka Vilarja, kateremu je poveril nove konjske vajeti. Nepoštenjaka zasledujejo orožniki.

* **Vlomilci so obiskali Krško.** Dva neznana vlomilca sta poskusila svojo srečo v noči od sobote na nedeljo in vlomila v trgovino z usnjem, ki jo ima v Krškem g. Rumpret. Ker sta našla vrata trdno zaprta, sta jih navrtala okrog ključavnice, da bi si pridobila vstop v lokal. Napravila sta že tri za prst debele luknje in bi se jima vlom gotovo posrečil, da ni v tem trenutku prišel po hodniku neki zapozneli potnik, ki je s svojo trdo hojo vlomilca gotovo tako prestrašil, da sta zaustavila svoje delo in pobegnila v ulico, ki vodi pod goro, kjer ju je vzela noč.

* **Zaradi preužitka.** Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu je bil obsojen na 12 let težke ječe 40letni posestnik na Mlakah Jože Kralj, ki je usmrtil svojo mačeho Dorotejo Kraljevo na Krasincu, ker ta ni hotela odstopiti od svojih preužitniških pravic.

* **Krvava zaloigra** se je odigrala v Remetinec v zagrebški okolici. Kmet Ivan Gluhak se je šele pred šestimi meseci oženil z brhko Maro Nežičevo. Ker je bil zelo ljubosumen na svojo mlado ženo, je med njima kmalu prišlo do preprirov in tako se je nekega dne mlada žena vrnila na dom svojih staršev. Mož jo je skušal pregovoriti, naj pride zopet k njemu, kar pa je ona odločno odklonila. Prišlo je med zakoncema do razburljivega prizora. V razburjenosti je Gluhak z nožem napadel svojo ženo in jo hudo poškodoval. Ko jo je videl ležati v krvi, se je šele zavedel svojega zločina. Pohitel je na svoj dom in si pognal kroglo v sree.

* **Zlobna roka zanetila požar.** Te dni zjutraj pred 3. uro je začela goreti pri Laškem Pustova žaga. Istočasno se je pojavil ogenj tudi v hiši poleg mlina. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Laškega s svojo motorno brizgalno, ki je začela bljuvati močne vodene curke v ogenj. Pridnosti gasilcev in drugega občinstva se je posrečilo ogenj omejiti na žago in staro hišo ter obvarovati pred ognjem vsa sosednja poslopja. Ogenj je bil očitno podtaknjen.

* **Z nožem v hrbet.** Te dni so se pri Sv. Duhu pri Krškem spopadli v jezi domači fantje in je ob tej priliki Gabrijel Alojzij iz vasi Zenj zabol del z nožem v hrbet Jožefa Kilarja, ki je bil drugi dan prepeljan v krško bolnico.

* **Zasledovan ropar.** Dne 9. t. m. je na potu v bližini Radne skočil iz gozda proti posestniku Matevžu Pečarju iz Dolenje vasi neznani moški ter ga podrl na tla. Neznane mu je odvzel večjo vsoto denarja, nakar je zopet pobegnil. Kakor so dognali pozneje orožniki, je bil napadalec 19letni bivši pekovski pomočnik Ivan Brauner, doma iz Šentjakaobskega dola v mariborskem srezu. Imenovani je srednje žibke postave, svetlih nazaj česan las in oblečen v sivo zelenkasto obleko.

* **Vlom v gostilno.** Nedavno noč je bilo vlomljeno v gostilniške prostore g. Edita Kriegarja, mesarja in gostilničarja v Krškem. Vlomilec se je splazil na hodnik, od tam došel na verando, kjer je pri gostilniški sobi od okna izrezal kit pri dveh šipah in ju brez šuma odstranil. Na ta način si je napravil vstop v gostilniške prostore, kjer je s silo odprl omarni predal, v katerem je bilo okrog 70 Din gotovine, 1000 cigaret »Zeta«, 100 »Vardar« in 100 »Drina«. Ko je vse blago pospravil v žepe, se je nemoteno odstranil skozi glavna vrata, ker je slučajno našel v njih ključ.

* **Vljuden tat.** Te dni je v Leskovcu neznani tat izmaknil iz šolske drvarnice skoro novo ročno žago, last učiteljice gđ. B. Tat pa je bil prav vljuden in je na leseno steno drvarnice napisal s kredo: »Hvala lepa za dar!«

* **Sleparska cigana.** V Spodnje Bitnje pri Kranju sta se te dni pritepla dva cigana; France Hudorovič in Janez Levakovič, pristojna na Brezovico pri Ljubljani. S seboj sta imela iskrega konjička, s katerim sta prišla k posestniku Francetu Langerholcu. Ponudila sta mu konja v nakup in so se nazadnje pogodili tako, da sta dobila cigana v zamenjavo dozdevno slabšega Langerholčevega konja. Že naslednjega dne pa se je izkazalo, da je ciganski konj, ki je bil videti prej popolnoma ohranjen, pravcata pokveka, dočim je bil Langerholčev konj vendar še vreden kakih 2000 dinarjev. Pri tej priliki sta cigana ukradla Langerholcu tudi železen ključ, ki služi za privijanje vijakov na vozovnih kolesih.

* **Tatovi koles.** Minili četrtek okrog 19. se je v gostilni g. Domajnka v Radencih ustavil oskrbnik g. Ignacij Schlager ter pustil svoje kolo znamke »Puch« št. 18.807 brez blatnikov in črno pleskano pred navedeno gostilno. Ko se je za kratko časa vračal iz gostilne, je videl, da mu je neznani tat odpeljal kolo ter jo brez sledu popihal v temno noč.

* **Vlom v Velikih Laščah.** V noči od 18. na 19. t. m. so neznani lopovi vlomili v gostilno g. Franceta Hočevarja v Velikih Laščah. Odprli so vrata in vzeli iz kredence 3000 Din gotovine, eno škatlo s 1000 cigaretami »Zeta«. Zadišale so jim tudi pastete, ki so jih vzeli nekaj škatel s seboj.

* **Vlomilec v hiši, a ljudje si ne znajo pomagati.** Pred kratkim je v hiši ge. Herzogove na Starem trgu v Ljutomeru otvoril g. Metod Senčar trgovino z manufakturo in špecerijo. Kajpada se je dobro založil z zimskim blagom, kar so razni nepridipravi z zanimanjem opazovali. Zato so ga v noči od petka na soboto posetili. Se poprej so vdrli v Kumperščakovo hišo na bližnjem Kamenščaku ter odnesli nekaj obleke. V Senčarjevo trgovino so prišli pri glavnih vratih, ki so jih odprli z železnim drogom. Potem so izpraznili police in predale, kjer so bile zložene pletenine, in pobrali tudi veliko zalogo raznih ostankov. Lotili so se tudi špecerije ter zbasali vse v potne jerbaze, ki so jih našli v trgovini in v vreče, iz katerih so vsipali moko in čebulo kar na tla. V sosednem lokalu, ki pa je bil zaklenjen, sta spala dva vajenca, ki izjavljata, da nista slišala ničesar, dasi so vlomilci morali v trgovini precej dolgo šariti. Plen so zanesli na bližnji Seršenov travnik, kjer so orožniki našli dežni plašč, nekaj obešalnikov, posodo za bonbone in nekaj obleke, ki je Kumperščakova s Kamenščaka. Očitno se je tatovom zdela preslaba, ko so imeli dovolj boljšega blaga. Ga. Herzogova je slišala neki ropot, dasi je bila noč vetrovna. Pozvala je nočnega čuvaja Zorca, ki je prišel mimo, naj pokliče orožnike. Zorec je zvonil pri orožniški postaji, toda električni zvonec menda že dlje časa ne funkcionira. Zakaj ni poklical redarja ali lastnika trgovine, ki stanuje samo nekaj korakov od orožnikov? Tudi drugi sosedje so slišali ropot, vendar se niso upali na cesto. Pravijo, da je bilo na delu štiri do pet tatov in da so imeli najbrž voz s seboj. Neki nočni potnik je videl, kako je skupina moških tekla z bremenom preko ceste pri Seršenovem travniku, toda zbal se je in jo mahnil v stransko ulico. Vlom sam torej ni tako čudna zadeva, kakor je čudno

in nerazumljivo, da se nihče ni upal napraviti potrebnih korakov, da bi prišli vlomilci v pest pravici. Vsaj pregnali bi jih lahko.

* **Strašen uboj.** Iz Črnomlja pišejo: Zadnji sem se je zaključil s strašnim zločinom. Zavrtno je bil ubit sin posestnika Cestnika iz Vinice, ki je prišel domov na dopust od vojakov. Nesrečni mladenič in kovač Gorupič sta sedela usodnega dne v Miheličevi gostilni. K njuni mizi je nenkrat pristopil kovaški pomočnik Medved, ki je bil še dlje časa v zvezi z Gorupičem in tudi s Cestnikom. Prosil je za kozarec vina, ki mu ga je kovač Gorupič takoj natočil. Medved pa je polno čašo brez besede zлил darovalcu za vrat. Nato je nastal prepir, med katerim je Medved odprl žepni nož. Priskočil je domači hlapec ter mu iztrgal nož iz rok. Medved je odšel proti domu, a se je kmalu vrnil ter se skril za kapelico blizu Miheličeve gostilne. Ko je vojak Cestnik odhajal iz gostilne in napravil nekaj korakov, je že planil nanj iz svoje zasede Medved ter mu zasadil velik kuhinjski nož, ki ga je prinesel od doma, v srčno stran prs. Z nožem v rani je Cestnik še tekel nazaj v gostilno, kjer je zaklical: «Zaklal me je!» ter si iztrgal nož iz rane. V istem hipu pa se je zgrudil na tla in umrl. Medveda, ki je znan po svoji nasilnosti, so orožniki takoj aretirali. Ubijalec ne kaže nobenega kesanja ter zatrjuje samo, da ga je «hudič premotil». Odvedli so ga v zapore okrožnega sodišča v Novo mesto. Njegova žrtev, mladi Cestnik, je bil miren in splošno priljubljen fant ter žaluje vsa Vinica za njim in sočustvuje z njegovimi starši.

* **Vlom pri Figovcu v Ljubljani.** V soboto ponoči se je splazil neznan tat v gostilniške prostore pri Figovcu, kjer se je nadejal velikega plena. Zlikovec pa se je vrezal, kajti našel ni ne denarja, ne drugih večjih vrednosti. Naposled je iztaknil v posebni sobi za kakih 100 Din cigarete, last natakariče Amalijske Tomažinove. Vzel pa je s seboj tudi več ključev, last gostilničarja Matveža Hartmana, nakar je pri dvoriščnih vratih odmaknil zapah in jo pobrisal na prosto. Zadeva je prijavljena policiji, ki zasleduje tatu.

* **Važno naznanilo bližnji in daljni okolici Ljubljane in vsem, ki radi kupujejo dobro in poceni.** Čitajte oglas zanesljive domače tvrdke **Novak** (Ljubljana — Kongresni trg št. 15) in oglejte si čimprej veliko izbiro in ugodne znižane cene blaga za obleke itd.

* **Gospa, svetujemo Vam,** da pred pranjem trdo vodo omeščate z navadno sodo, nato pa perete samo s pravim terpentinovim milom «Gazela».

* **Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkah, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna «Franc Jožefova voda» z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je «Franc Jožefova voda» posebno v srednjih letih in starostni dobi izborno čistilno sredstvo za želodec in čreva. «Franc Jožefova grenčica» se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.**

PREKMURSKI GLASNIK

Za spomenik kralju Petru v Dolnji Lendavi. V Prekmurju se je v pretekli zimi sestavil odbor, ki hoče postaviti dostojen spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju, kateremu se imamo zahvaliti za svojo svobodo. Slovenska Krajina, ki je živela 1000 let pod tujim jarmom, hoče javno dokumentirati globoko hvaležnost napram svojemu prvemu vladarju ter prosi za blagohotno prispevke. Pomožite nam, da se ujedinjimo hvaležno in dostojno oddolžimo kralju Petru I. Odbor je razposlal posameznikom in društvom nabiralne pole in poštne položnice ter jih prosi, da predprejo s prostovoljnimi prispevki odborovo akcijo. V Prekmurju naj ne bo osebe, ki bi ničesar ne darovala! Prispevki naj se pošljejo naravnost na odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju, Dolnja Lendava, čekovni

račun št. 15.485. Najlepša hvala dosedanjim darovalcem! Darovali so že: po 1000 Din dr. Pikuš, dr. Peterlin, dr. Strasser, Dolnjelendavska hranilnica, tovarna dežnikov; 500 Din banska uprava, po 300 Din dr. Lipnjak, Baša, dr. Leskovec; 250 Din Weiss; po 200 Din Vukan, Jadran; 150 Din Novak; po 100 Din notar Kramer, «Slavija» (Ljubljana), Wortman, Šikič, Bartoš, Majzelj; po 75 Din Arnstein, Weissenstern; 60 Din Fritz; po 50 Din notar Carli, dr. Boezio, dr. Sunderl, Bartanič, Ivanič, Beck, Varga, Engel, dr. Brünner, Tivadar, Bader, Brünner, Maschanzker; po 40 Din notar Požun, Wortmann; 30 Din Balkany; po 25 Din dr. Lipold (Maribor), Medin, Sever, Stern; po 20 Din Ecker, Benke, Schwarz, dr. Pivko, Rituper, Nemethy; 15 Din Gönc; po 10 Din dr. Jerič (Ljubljana), Santo, Kotschy, Penhofer, dr. Rudolfer, Skočir, sodnik Müller. Nabrali so: sodnik Gorenc 450 Din, sresko načelstvo Dolnja Lendava 354 Din, okrajno sodišče Dolnja Lendava 1125 Din, kapetan Alvirovič 700 Din, sodnik Prijatelj 283 Din, sodnik Stefanciosa 60 Din, šole Beltinci 450 Din, Čentiba 45 Din, Gentorovi 5 Din, Odranci 30 Din, Radmožanci 20 Din, Srednja Bistrica 50 Din, Črenšovci 102 Din 50 p, Dobrovnik 286 Din, Dolina 32 Din, Gomilica 52 Din 70 p, Nedelica 30 Din, Peteševci 86 Din, Velika Polana 80 Din, Rus (Beograd) 120 Din, Hotiza 115 Din, oddelki finančne kontrole v lendavskem srezu 2276 Din, iz neke kazenske poravnave 300 Din.

Odhod g. Birse iz Dolnje Lendave. Te dni se je poslovil od nas brat Jožko Birs, šolski upravitelj v Dolnji Lendavi, ki je premeščen v Ljubljano. Jožko Birs je služboval v Prekmurju že enajsto leto. Bil je med prvimi slovenskimi učitelji, ki so prišli službovat v osvobodeno Prekmurje, ki mu je kot Primorcu postalo druga ljubljena domovina. Brat Birs je bil soustanovitelj Sokola v Lendavi; bil je med prvimi prosvetnimi in narodnimi delavci. Njegova zasluga je, da je osnovna šola v Lendavi danes že čisto slovenska. Toda njegova pota so bila posuta s trnjem. Nešteto napadov, trpkih očitkov in zasramovanja je bilo treba prestati. Njegovo delo ni brez uspehov in v tem je zadoščenje. Sokol v Lendavi je priredil bratu Birsu skromen, a prisrčen poslovilni večer. G. Birs! želimo v Ljubljani prijetno bivanje.

Poučna ekskurzija obiskovalcev kmetijskega tečaja v Murski Soboti. Sreski kmetijski odbor iz Murske Sobotice je priredil 6. in 7. t. m. za najmarljivejše obiskovalce šesttedenskega kmetijskega tečaja v Strukovcih poučno ekskurzijo pod strokovnim vodstvom g. inž. Wenka, sreskega kmetijskega referenta v Murski Soboti. V ta namen je najel sreski kmetijski odbor avtobus, ki je prevažal 15 udeležencev. Najprej smo si ogledali v Murski Soboti gozdno drevesnico pod vodstvom g. šumarskega referenta, potem katastrsko upravo in zemljiško knjigo pod vodstvom gg. šefov dotičnih oddelkov, nato pa smo se odpeljali v Rakičan in videli kmetijsko šolo pod vodstvom gospoda ravnatelja. Tam smo občudovali krasno sadno drevesnico in ostale naprave. Ogledali smo si tudi govejo živino veleposestva, nakar smo se odpeljali na veleposestvo Beltince, kjer smo si pod vodstvom ravnatelja g. inž. Mikša natančno ogledali vse naprave in videli med drugim najnovejši gospodarski stroj, to je selektor za zruje. Zadnje ure popoldneva smo posetili vzorno posestvo g. Slaviča v Banovcih in ugotovili, da se vse doseže z voljo, pridnostjo in strokovnim znanjem. Drugi dan smo si ogledali zelo moderno urejeno gospodarstvo g. Meinla v Freudenau pri Apačah, ki je napravilo na nas nepozaben vtis. Nazadnje smo obiskali državno vinarsko šolo pri Kapeli, kjer smo v šolski kleti

pokusili več vrst dobre kapljice, pridelane na šolskem posestvu. Za prireditelja ekskurzije, ki nam je gotovo zelo koristila, se najsrčneje zahvaljujemo sreskemu kmetijskemu odboru, vsem voditeljem na posameznih gospodarstvih in našemu strokovnemu voditelju g. inž. Wenku. — Udeleženci.

NAŠI NA TUJEM

PISMO IZ NEMČIJE.

Herne-Holthausen, septembra.

Doslej se od nas ni še nihče oglašil v naši «Domovini», dasiravno prihaja ta vsak teden v Holthausen v več kakor 50 izvodih. Torej bi prosili v imenu našega društva gosp. urednika za nekaj prostora.

Kakor je že vsem našim rojakom v Nemčiji znano, se je Zveza jugoslovenskih delavskih podpornih društev pod vodstvom gosp. Pavla Bolhe sporazumela za skupno delo z Zvezo društev sv. Barbare v Nemčiji. Sedež vodstva za skupno delo je v Essnu. To smo si vsi želeli, da se ne bomo kot Slovenci in delavci na tuji zemlji grdo gledali in se preganjali, zakaj v složnosti in edinosti bomo več dosegli kakor pa v nesložnosti, saj pravi pregovor: Sloga jači, nesloga tlači.

Dne 28. julija t. l. smo spremili k zadnjemu počitku svojega rojaka in večletnega predsednika društva sv. Barbare v Holthausnu Karla Pisanca. Pokojnik, ki je bil star 45 let, se je rodil v Kamnu pri Sv. Juriju ob južni železnici. V Nemčiji je bil od leta 1907. Bil je ustanovitelj našega društva v Holthausnu v letu 1909. in vedno zvest materinemu jeziku. Žal ga je letos 26. junija v rudniku doletela nesreča in je dobil rano na desni nogi. Ker pa rana ni bila posebno velika, je hodil nekaj časa na delo, nakar je dobil 12dnevni dopust. Pokojnik pa dopusta ni dokončal, ko je že moral zaradi zastrupljenja krvi iskati pomoči v bolnišnici. A vsaka zdravniška pomoč je bila prepozna in je ponesrečenec 24. julija umrl. Pri pogrebu, katerega se je udeležilo do 1700 oseb, so bila zastopana tudi številna slovenska društva z zastavami. Najlepša jim hvala! Posebna hvala pa gre g. Antonu Koncilji, predsedniku naše organizacije, za njegov v srca segajoči nagrobni govor.

Dragi Karel, pred tremi leti si bil še v svojem ljubem rojstnem kraju; bil si z našo zastavo na Bledu, pri Mariji Pomagaj na Brezjah in v Ljubljani. Z zastavo v roki si se poslovil od svojih znancev in sorodnikov na kolodvoru pri Sv. Juriju. A sedaj, dragi Karel, te je spremljala ta zastava k zadnjemu počitku. Izgubili smo s teboj enega najboljših svojih društvnikov. Bog Ti daj večno plačilo! — A. H.

Listnica uredništva

Split. Ako bo fotografija dovolj jasna, jo bomo rade volje objavili.

La Machine (Podporno društvo jugoslovenskih delavcev). Prosimo, da nam poročilo pošljete še enkrat. Uredništvo se ne spominja, da bi prejelo od Vas kakšno tako pismo, ki ga terjate od njega. Pišite, pa bomo objavili.

ŽENSKI VESTNIK

Praktični nasveti

Očetne madeže v volnenem in svilenem blagu izperi v čisti vodi in blago v senci posuši. Ko se je blago posušilo, namoči platneno krpicco v raztopini enega dela vode in šestnajstih delov amonijaka, in madež dobro zdrgni. Obleko potem zopet v senci posuši.

Madeže od petroleja odstraniš na ta način, da jih izpostaviš solncu ali pa likaš, pri čemer petrolej izhlapi. Najuspešneje jih pa odstraniš, če

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

nasuješ nanje krompirjeve moke, pokriješ s pivnikom in zlikaš z neprevročim likalnikom.

Kokoši, ki se je zastrupila s semenom od nagneja, daj vsake pol ure žličko črne kave.

Za kuhinjo

Drnule ali drenke. Drnule so zrele bolj pozno v jeseni, a so izvrstne kot kompot in izborna nadomeščajo brusnice. Pripravimo jih na sledeči način: Osnazi drnule, poberi jim pečke in stehaj. Na 1 kg očiščenih drnul daj 1 kg sladkorja ter zmešaj. Drugi dan daj to zmes kuhati in kuhaj toliko časa, da se zgosti, kar traja približno eno do dve uri. Ko misliš, da je mezga kuhana, o čemer se prepričaj na ta način, da deneš malo mezge na krožnik in se pri tem mora prevleči s tanko kožico, jo še toplo nadevav v segrete steklenice. Drugi dan steklenice zaveži in shrani. Vkuhanne drnule daš k pečenki kakor brusnice ali jih pa uporabiš kot kompot. Izvrstne so tudi kot nadev pri orehovi torti in drugih sladčicah, kjer uporabljamo take mezge.

Vinska omaka. Razbeli žlico masti in dodaj žlico moke. Mešaj na štedilniku, da temno porjavi, nato prilij tri četrt litra belega vina, dobro zmešaj in malo prevri. Omaki lahko pridaš malo soka od pečenke. Če pa hočeš pripraviti prav dobro vinsko omako, pa prideni še malo čebule, šalotke, nekoliko dušenih gobic, zelenega petrišilja, par koscev prekajenega kuhanega jezika in malo šunke. Vse to mora biti prav drobno sesekljano. Potem naj vre še deset minut. To izvrstno omako daj k govejemu mesu in k raznim zrezkom. Serviraš jo v posebni skledici.

Karlijola v omaki. Skuhaj karlijolo v slanem kropu in jo daj hladit. Medtem pripravi sledečo omako: žlico olja, žlico kisa, ščep soli in popra stepi z vilicami, da se nekoliko zgosti. To omako polij po hladni karlijoli in daj namesto solate na mizo. Zelo dobra je tudi s to omako polita kuhana mrzla riba.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PISMO IZ MULJAVE.

Mulja v a, septembra.

Od nas se le redkokdaj oglašamo v »Domovini«, dasi bi prav lahko napisali mnogo lepega in nelepega. Jurčičev dom je bil dozidan in otvorjen že lansko leto. Otvoritev je bila izredno slovesna. Na vrtu Jurčičevega nečaka Franceta se je ob tej priliki vršila velika veselica. Zdaj stoji Jurčičev dom bel in prijazen na vrhu hribočka, viden že iz daljave.

Posebno ponosni smo na naš prenovljeni glavni oltar v cerkvi. Oltar, ki je dočakal čestitljivo starost nad 500 let, je sedaj kakor nov. Za popravo oltarja je prispevala država in tudi ameriški rojaki so darovali v ta namen, vendar oltar še vedno ni plačan.

Na Muljavi imamo tudi radio, katerega si je nabavil požrtvovalni in za vse napredno vneti g. Lampret. Tako smo poučeni o vseh važnih dogodkih širom Slovenije. Ko je radio prišel v vas in ko je prvič zapela kukavica, je bila to za vso vas izredna senzacija. Vse, mlado in staro, je takrat šlo poslušat to silno čudo, a že po nekaj mesecih se je zanimanje za radijske pogovore zelo zmanjšalo. Ljudje se hitro naveličajo vsega.

Priljubljena »Domovina« prihaja k nam v mnogih izvodih. Vsi jo z veseljem sprejemamo in čitamo, ker piše iskreno in brez hinavstva.

Vas Muljava spada k župniji Št. Vidu kljub veliki oddaljenosti. Zadnje dni se širi govoriča, naj bi se podružnica Muljava odcepila od Št. Vida ter se priklopila k župniji Krki, kamor hodimo iz Muljave k nedeljski službi božji. Nekateri pa zahtevajo, naj bi podružnica Muljava postala samostojna župnija pod vodstvom župnika iz Krke. Uresničenje enega ali drugega pa je še skrito za oblaki prihodnosti. Mnogi si res želijo, da bi bila tu fara, a nekaterim, ki jim je pot do Krke prijeten izprehod, je pač vseeno in si želijo, da bi Muljava še nadalje ostala podružnica.

Šentviški župnik je pripravljen odstopiti podružnico Muljavo proti odškodnini. Na drugi strani pa se krški župnik ne protivi, da bi se v bližini Krke ustanovila nova župnija, ki bi jo vodili in opravljali duhovniki iz Krke. Glavna zapreka pri tem načrtu je ta, da primanjkuje v ta namen neobhodno potrebnega denarja. Da bi se ta potrebna vsota zbrala, se v cerkvi na Muljavi vrši vsako nedeljo redna služba božja, ki jo služi gospod župnik iz Krke. Sklenjeno je, da bo gospod župnik prihajal ob nedeljah maševat v muljavsko cerkev eno celo leto. Ako se bo v tem času dobil za maše potrebni denar, to se pravi, ako bo redno vsako nedeljo kdo plačal za eno mašo, potem se bo na Muljavi drugo leto ustanovila župnija, sicer pa ne. Gospod župnik je napel vse sile, da bi v določenem času imel potrebni denar. Sedeži v cerkvi so bili prodani na dražbi za dokaj visoko vsoto.

Že več nedelj zaporedoma je gospod župnik v pridigi opisoval, kako potrebno bi bilo, da bi se na Muljavi našla taka plemenita oseba, ki bi darovala cerkvi za ustanovitev fare potreben denar. Z vznesenimi besedami je poudarjal, kako bi to za nas bilo častno in slavno, ako bi Muljava postala župnija.

Učitelj g. Samec je začel z veliko vnemo poučevati fante in dekleta cerkveno petje. Sestavil je mal pevske zbor, ki poje ob nedeljah med mašo s spremljevanjem cerkvenih orgel. Vsa čast gospodu učitelju za njegov trud! V kratkem času je naučil mladeniče in dekleta več lepih cerkvenih pesmi, katere so v nedeljo že dokaj lepo in pravilno zapeli. Fantje so vsi zelo dobri pevci in tudi večino deklet moram pohvaliti.

F.

POLJANSKO PISMO.

Gorenja vas, septembra.

Po poletnem delovanju in javnem nastopu prične z oktobrom naš Sokol, ki se prav razveseljuje razvoja, svoje zimsko delo. V nedeljo 5. oktobra popoldne ob 3. vprizori lepo igro »V dolini«, ki bo v Sokolski dom gotovo privabila vse Sokolu naklonjeno ljudstvo. To leto smo Sokolski dom prenovili znotraj in zunaj. Druge poprave in potrebne preureditve se pa bodo izvršile še v naslednjih letih.

Zelo lepo napreduje sokolska četa na Savodnju v Novi Oselici. Z vso vnemo so se oprijeli sokolskega dela skoro sami čvrsti kmetski fantje in moške, dekleta in žene. Grade si že svoj Sokolski dom, ki bo letoš pod streho. Seveda ne bo to kaka palača, nego le preprosta lesena stavba s kamenitim temeljem, kjer bodo telovadili, vprizarjali igre in lahko prirejali gospodarska in druga predavanja. Tudi šolska mladina bo lahko uporabljala prostor za telovadbo in druge svoje prireditve vsaj dotlej, da se zgradi šolsko poslopje.

Šolske zadeve se bodo po tolikem času zavlačevanja končno le urdile; skrajni čas je, da bodo deležni tudi ti otroci, ki zaradi oddaljenosti ne morejo pohajati vsakdanje šole, enkrat najpotrebnejšega pouka. Tudi Poljane dobijo zopet peti razred, ki je bil ukinjen pred leti zaradi premajhnega števila otrok proti volji občanov. Sedaj se je namreč število zopet dvignilo za potrebni razred. Oselica dobi to leto stalno šolo v Stari Oselici pri cerkvi. Prezidalo se je neko poslopje v primerno šolsko sobo in prav lično stanovanje za učitelja z moderno opremo, za kar gre vsa čast občinskim očetom in županu g. Jezersku. Ker bo imela občina Oselica tri redne šole in še eno zasilno v Leskovci, bo imela z ureditvijo in gradnjo šolskih poslopij velike izdatke. Kljub svoji obsežnosti pa ima občina razmeroma majhne dohodke, ker ni v občini nobenega večjega podjetja. Zato prosi občina, da ji priskočita na pomoč banovina in država. Oselica je obmejna občina, od katere je nekaj ozemlja pripadlo Italiji. Kot obmejni občini ji bo treba na vsak način s primernim zneskom priskočiti na pomoč.

Cesta Trbija-Fužine, odplavljena pred leti od velikih povodnj, se znova gradi. Dvignjena bo na isto višino, na kateri je most na Trbiji. Delo bo dokončano najbrže šele prihodnje leto in bo s to cesto zelo olajšan promet proti Savodnju.

Letina v dolini letos ni posebna. Zlasti malo je sadja. Druga leta so vozniki in delavci mnogo zaslužili pozimi s spravljanjem in odvažanjem lesa, a to zimo tega zaslužka ne bo, ker se je letos pomladi zaradi slabe lesne kupčije le malo sekalo.

KONJIŠKE NOVICE.

Konjice, septembra.

V Konjicah se je naselil krojaški mojster g. Bizjak Ivan iz Celja in prevzel krojaško delavnico g. Ignacija Bezovnika, ki je opustil obrt zaradi bolezni. — Gostilničar in hišni posestnik g. Penič Ignacij inštalira hladilno napravo nemške znamke »Hansa«. Tudi bo delal umetni led do 1000 kg dnevno. Vse bo na električni pogon, kakor je že uredil mlatilnico.

Umrla je ga. Marija Rebernakova na letovišču v Rogaški Slatini, kjer se je zdravila. Pokojnica se je šele pred nekoliko leti vrnila iz Anglije, kjer je živela dlje časa. Bila je potomka stare konjiške obitelji Bresingerjeve, posestnih prednikov tovarnarja Lauricha.

V konjiških sodnih zaporih že mesec dni ni nobenega jetnika. Drugod naznanja to dejstvo bela zastava. Ne vemo, ali je to predpisano ali samo običaj.

Pri zadnji občinski seji so prošnjo uradnika Peindla za dovoljenje restavracije na kolodvoru nepovoljno rešili. Nikakor ne moremo razumeti, zakaj se ovira zidanje novih poslopij v trgu, kjer

Gospodinje, gospodarji!!!

RADI PREVELIKE ZALOGE PRODAJAMO PO ZELO ZNIŽANI CENI - ZIMSKO BLAGO

ZA ŽENSKO OBLEKE IN PLAŠČE:
VOLNENO BLAGO KREP,
TVED, VELUR, BARŽUN,
BARHEND, FLANELIN
ITD ITD

ZA MOŽKE OBLEKE IN SUKNJE:
MODNE, ČRNE IN PLAVE
KAMGARNE, SPORTNE
ŠEVIOTE, LODNE, SUKNA,
DUBLE ITD ITD

IZKORISTITE PRILOŽNOST UGODNEGA NAKUPA

Posetite trdko NOVAK Ljubljana Kongresni trg 15

NASPROTI NUNSKÉ CERKVE

je že itak silno pomanjkanje stanovanj, saj že preko deset let ni nihče gradil kake nove stavbe v trgu. Konjice bi lahko imele od tujkega prometa lep dobiček, samo če bi bilo na razpolago dovolj stanovanj.

NADLOGA DIVJIH PRAŠIČEV.

Kočevje, septembra.

Tujec, potujoč skozi naselja Stalcerje, Nove Laze in Moravo pri Kočevju, radoveden povpraša, čemu so njive s koruzo in krompirjem ograjene z nad en meter visokim močnim lesenim plotom. Domačin posestnik mu odgovori, da je to zaradi divjih prašičev, in mu potoži o silni škodi, ki jo povzroča ta divjačina.

Glavna pridelka našega siromašnega kraja, koruza in krompir, sta zaradi teh množičnih se živali uničena, kajti ubogi posestniki so že sedaj pred dozoritvijo spravili pod streho poldozorelo koruzo, ki jo uporabljajo za hrano domačim svinjam. Prihodnje leto pa sploh ne bomo več gojili teh kultur, ako se pravočasno ne iztrebijo škodljivci.

Kaj je storiti? Streljati po zakonu ne smemo. Lanskoletne zadevne prošnje na velikega župana za pomoč, zapisniki občinskih komisij in peticije na sresko poglavarstvo niso nič zalegli, odnosno še nismo dobili odgovora.

Najemniki lova pa se iz ubogega ljudstva norčujejo in se posmehujejo, češ, divji prašiči so sedaj še presuhi za streljanje. Torej, glej skozi prste in redi s svojim že tako pičlim krompirjem in koruzo divje prašiče, da bodo pozimi vredni strela! Prisiljeni smo, da ponovno prosimo oblastva za pomoč.

ŠMARSKO DRUŠTVENO ŽIVLJENJE.

Šmarje pri Jelšah, septembra.

Po dolgem času se zopet javljamo iz našega idiličnega kraja. Tukajšnje Sokolsko društvo že zopet deluje s polno paro. Brat Habjan, hotelir in lastnik sololske dvorane, nam bo v najkrajšem času izročil dvorano v uporabo, in sicer popravljen, očiščen, skratka tako preurejen, da bo v polni meri ustrezala svojemu namenu. Izreka mo mu zato najpristronejšo zahvalo.

G. dr. Lorger je izročil že pred tedni šmarskim kopalcem in kopalkam lep bazen. Tukajšnjemu trgu je bilo kopališče nad vse potrebno, če pomislimo, da je obstajalo za Šmarje najbližje kopališče v daljnem Celju v valovih Savinje. Z dogratitvijo bazena si je stekel dr. Lorger neveljive zasluge na polju zdravstva. Le redki so kraji, ki še lahko ponašajo s tako dovršenim bazenom kakor je naš. Dolžnost nas vseh je, da mu izrečemo iskreno zahvalo za njegovo požrtvovalnost.

Dne 24. avgusta sta se poročila na Brezjah br. Rozman in s. Marija Tinkova. Sokolsko društvo jima je priredilo 22. avgusta družabni večer, ki je pokazal priljubljenost obeh članov med našimi Sokoli. Nad vse lepo je proslavilo naše Sokolsko društvo rojstni dan Njegovega Visočanstva prestolonaslednika Petra. Društveni orkester je priredil zvečer pred rojstnim dnevom svečani koncert. Vse točke sporeda so bile odigrane davršeno. Br. dr. Šašel je navdušil z lepim govorom vse prisotne za Sokolsko idejo. Na predlog br. prosvetarja se je odposlala na najvišje mesto vdanostna brzojavka. Na praznik so se udeležili svečane sv. maše vsi zastopniki uradov, zastopniki Sokolstva in učiteljstvo s šolsko mladino. Dne 15. t. m. je Sokol pričel z redno telovadbo. Moški člani in starejša vrst telovadita ob ponedeljkih in četrtkih od 20. do 22. ure.

Dne 7. t. m. je imelo tukajšnje gasilno društvo svojo vsakoletno veselico na prostem s srečolovom. Obisk veselice je bil prav razveseljav, le naš gasilski patron je preveč gasil že itak prepojeno zemljo. Med silnim neurjem je treščilo okrog 20. v cerkev sv. Roka. Gasilci, ki so bili zbrani v dobri volji na veseljem prostoru, so bili takoj na mestu požara in ga že po nekaj minutah pogasili s pomočjo vedra svojega velikega

zaščitnika sv. Florijana. Če ne bi bili naši nad vse požrtvovalni gasilci v polni pripravljenosti takoj na mestu požara, bi se le težko posrečilo rešiti eno najlepših šmarskih cerkvic, cerkev sv. Roka, ki leži okoli 200 metrov nad Šmarjem in kamor je le s težavo mogoče spraviti vodo — s sedaj razpoložljivimi pripomočki pa sploh ne. Kljub tej nesreči je trajala veselica še pozno v noč in se po malem presledku zopet nadaljevala drugi dan na praznik. Za dobro voljo je poskrbela neumorna ga. Skaletova, ki je iz neusahljivega viru zajemala pristno štajersko kapljico.

K tukajšnji davčni upravi je bil premeščen g. Stanko Bregar, ki nam bo gotovo pomagal pri našem sokolskem delu.

ZANIMIVOSTI

Zimo hočejo odstraniti

Raziskovanja zadnjih dveh let so dognala, da je zima pri nas odvisna od tokov na Atlantskem morju in zračnih tokov na severnem tečaju. Predzadnja nenavadno ostra zima je nastala zaradi tega, ker so s severnega tečaja udrle v Evropo ledene zračne plasti, zadnja topla zima je pa nasprotno bila posledica toplih tokov v Atlantskem oceanu. Sicer so pa vremenslovci tudi že prej vedeli, da je vreme na zemlji v zelo tesni zvezi s tečajem.

Večni led na tečaju povzroča, da se zrak zbog različne toplote prenika ter prihaja s tečaja v Evropo, Severno Azijo in Severno Ameriko. Razumljivo je tedaj, da so se Američani lotili tudi vprašanja, ali bi se ne dal led s tečajev, v prvi vrsti seveda s severnega tečaja, odstraniti. Ugotovili so, da to ni nemogoče, in baš te dni so se v ameriškem časopisu na novo pričele razprave o tem. Strokovnjak, ki je bil že sam na Grenlandiji in v Severnem ledenem morju, je izjavil, da bi odstranitev ledu s severnega tečaja niti ne bila tako čudovito in ogromno delo. Po njegovem mnenju bi zadostovalo, če bi vse države Severne Amerike, Evrope in Severne Azije stavile na razpolago vsoto, ki jo je požrla zadnja svetovna vojna. Predlaga pa tudi, naj bi vse države sveta dale za to akcijo svoja vojna brodovja. Odstranitev ledu bi se pa izvršila na ta način, da bi se iz Severnega ledenega morja odvažale ogromne ledene plošče, ki bi bile pripete k ladjam, po Atlantskem oceanu do toplih pasov, kjer bi se pustile. Ker je tu morje toplo, bi se led stalil, na tečaju pa bi se ne mogel več tvoriti nov v takih količinah. Ako bi se to ponavljalo nekaj let, bi bilo Severno ledeno morje oproščeno vseh ledenih mas in ker bi se zaradi tega zelo dvignila toplota morske vode, bi se polagoma stalil tudi led na Grenlandiji in drugod na kopnem.

Posledice tega bi bile nedogledne. Velik otok Grenlandija bi naenkrat postal najrodovitnejša in najbogatejša dežela. Sibirija bi postala pravi raj in žitnica vsega sveta; prav tako bi pa tudi na Alaski in v Severni Kanadi zacvetelo najbujnejše kulturno življenje. Človeštvo bi tako pridobilo ogromne površine nove plodne zemlje, ki bi bila zelo rodovitna, a nudila bi tudi mnogo premoga, petroleja in rudnin. Pričelo bi se torej od vsepovsod pravo pravcato izseljevanje v tečajne pokrajine, dežele bodočnosti.

Še večji pa bi bil vpliv na Evropo, Azijo in Severno Ameriko. Zima v današnjem zmislu bi izginila. Pri nas ne bi nikdar več videli niti snega niti leda. Drevesa bi ostala zelena vse leto, polja bi rodila najmanj dvakrat itd. Skratka, na zemlji bi se izvršila izprememba, ki sč je prav niti predstavljati ne moremo.

× **Poleg mrliča je spal.** Čudno pustolovščino je doživel neki trgovec na potovanju po Italiji. Hotel je prenočiti v nekem južnoitalijanskem mestecu, kjer so imeli drugi dan sejem. V edinem hotelu pa niso imeli nobene proste sobe. Ker se pa trgovec na noben način ni dal odgnati, je krčmar priznal, da ima na razpolago še

eno sobo, da pa ne ve, če bi bil gost z njo zadovoljen. Trgovec je bil močno utrujen in zato je z veseljem sprejel vest, da bo lahko prenočil. Takoj je legel k počitku in sladko zaspal. Ob 4. zjutraj so pa začeli razbijati po vratih. Ko je trgovec vprašal, kdo rogovi tako zgodaj, se je začel močan glas: »Odprite hitro, skrajni čas je že! Grobarji so prišli.« Razbijanje po vratih se je nadaljevalo tako, da je moral trgovec končno odpreti. Pred njim sta stala dva grobarja. Stopila sta k drugi postelji ter potegnili z nje rjuho in presenečeni trgovec je zagledal krsto. Spoznal je, da je prenočeval pri mrliču. Grobarja sta prišla po krsto s truplom umrlega krčmarjevega sorodnika, da bi jo odnesla v kapelico, odkoder se je vršil zjutraj pogreb.

× **Lepa Angležinja v francoski podmornici.** Francoska mornarica je imela nedavno vežbe in ena podmornica se je ustavila blizu otoka Korzike. Posadka se je veselila daljšega počitka in vsi so se željno ozirali na obalo otoka. Mornarji se pač radi povesele v pristaniških mestih in tako je tudi posadko francoske podmornice mikalo na suho. Naenkrat pa so zagledali, da plava nekdo proti podmornici. Presenečenje je bilo tem večje, ko so spoznali, da plava ženska. Priplavala je do podmornice in prosila, naj pokličejo kapitana. Ko so ga poklicali, mu je v slabi francoščini povedala, da bi si zelo rada ogledala podmornico. Bila je Angležinja. Kapitan je njeno prošnjo odklonil, sklicujoč se na vojaške predpise. Angležinja se pa ni dala odpraviti. Dejala je, da je smatrala Francoze vedno za zelo ustrezljive ljudi in da ne verjame, da bi jo pustil kapitan zaradi vojaških predpisov utoniti. Do podmornice je priplavala, nazaj pa ni več mogla, ker so jo moči zapuščale. Kapitanu ni preostajalo drugo nego sprejeti pogumno plavalko v podmornico, da bi se odpočila. Posadka ni protestirala, zlasti še, ko se je izkazalo, da je Angležinja zelo lepa. Pogostili so jo z vsem, kar so imeli v zalogi. Ko se je najedla in spočila, je odplavala nazaj na otok. Angleški listi pravijo, da bi bilo vprašanje razorožitve na morju takoj rešeno, če bi vladala za konferenčnimi mizami taka sloga kakor med prebivanjem morske vile v francoski podmornici.

× **Z vodo vročih vrelcev ogrevajo stanovanja.** Reykjavik, glavno mesto Islandije, je štel pred vojno okroglo 7000 prebivalcev, a danes šteje okroglo 26.000. Razvoj postaja vedno hitrejši, ko je postala dežela po vojni samostojna in se je poleg kmetijstva začelo razširjati ribištvo, ki prinaša danes deželi, ki šteje samo 105.000 duš, ogromne dohodke. Na eni strani najdemo še stari Reykjavik z lesenimi hišami, na drugi pa nastajajoče novo mesto. Mestna občina je zgradila za 2000 otrok moderno šolsko poslopje, v katerem se uporablja film kot učno sredstvo; pod telovadnico je plavalnica, v katero je napeljana voda iz toplih vrelcev, ki jih je na Islandiji veliko število in so tako vroči, da se morejo v njih skuhati jajca. Prav ti vroči vrelci so predmet najdalekosežnejših mestnih gradbenih načrtov. Mestna občina gradi 21 km dolg vodovod, ki bo z vročo vodo iz vrelcev ogreval vse mesto. Napeljava v zasebne hiše je za mestno prebivalstvo obvezna.

× **Starost dreves.** V kalifornijskih gorah rasejo ogromna igličasta drevesa. Ko je moralo nedavno eno teh veličastnih dreves končati življenje in so prešteli letnice v njegovem deblu, so dognali, da je živel 2425 let; njegove veje so torej šumele v vetru že 500 let pred Kristusovim rojstvom. Pred leti je vihar na Teneriffi podrl še večjega velikana. Strokovnjaki so z vso natančnostjo proučili njegov prerez in skoraj soglasno določili satrost na 8000 let. Znani so tisočletni hrasti in lipe, ki so stari kakor evropska mesta. Rastejo še cedre in ciprese, ki so bile priče križarskih vojn. V Indiji rase sveto drevo, ki so ga bili vsadili 245 let pred Kristusom. Na Japonskem skrbno čuvajo in negujejo jelko, ki je rasla že leta 629. po Kristusu in ima danes 12 metrov v premeru. Oprli so jo s stebri in pobožni verniki pobirajo po tleh njene igle in jih hranijo kot svetinjo.

Iz šole.

Katehet: «Jožek, kaj je bil sv. Peter?»
Jožek, ki tega ni vedel, je molčal.
Katehet: «No, sv. Peter je bil a—po—»
Jožek: «Apotekar!»

Vzrok.

Janezek: «Očka, ali lahko ostanem danes doma? Ne počutim se dobro.»
Oče: «Kje pa?»
Janezek: «V šoli.»

Pri vojaki.

Kaplar: «Redov Zguba, kakšna je tvoja puška? Blatna in umazana kakor gnojne vile. Dva dni zapor!»
Redov: «Javljam, gospod kaplar, da šele zdaj vidim, da sem v naglici vzel vašo puško!»

Pogodil jo je.

«Atek» vpraša Prteček, «ali bi mogel poročiti staro mater?»
«To ne gre,» pravi oče, «saj je to moja mati.»
«A ti, očka,» ugovarja Petreček, ti pa si le vzel mojo mamo...»

Stanovanje.

«Kje stanujete?» vpraša orožnik prvega potepina.
«Nikjer.»
Nato vpraša drugega: «In vi?»
«Pri svojem tovarišu kot podnajemnik!»

Tega ni vedel.

Sodnik: «Torej ti si kinetu ukradel kravo.»
Cigan: «Ukradel sem le verigo, a še to sem tako mimogrede vzel s seboj. Da se je verige držala krava, res nisem vedel!»

Lahka zmaga.

Tone: «Povej no, Nace, kako je bilo leta 1915. v vojni?»
Nace: «Strašno je bilo petnajstega leta. Naša kompanija se je skrivala po grmovju. Vsakih pet minut je naš stotnik rekel: 'Fantje, le pripravite se, da gremo v boji!' Mi vojaki pa smo pili žganje vsak iz svoje steklenice ter se pripravljali na smrt. To je trajalo do noči, tedaj pa je prijahal oficir in naznanil, da smo zmagali!»

Negotova zadeva.

Dušan in Vera občudujeta na razstavi neko velikansko sliko. Dušan: «Vidiš, Vera, tale slika bi bila prav primerna poleg zofe, če si jo bova mogla nabaviti, s pogojem seveda, da dobiva stanovanje, ako se bova sploh kedaj poročila.»

Nesporazum.

Dobrosrčna dama: «Dragi starček, v tem stanovanju, v katerem so celo stenice, se pač ne morete počutiti dobro. Kaj ne, da jih štejejo gotovo že osemdeset?»
Starček: «Preteklo noč, ko je sijal mesec na posteljo, sem jih naštel celo devetdeset...»

Nista se razumela.

Miha: «V tej hiši stanuje moja ljubica, lepa kuharica Mica, ki mi pripravi vsak večer pečeno gos. Moram ti reči, da jo res zelo ljubim.»
Tone: «To je zadeva okusa! Jaz imam rajši kuhano gos.»

Salomonska sodba.

V Ameriki sta se obmetavala s kamni dva pobalina. Pa je vrgl prvi kamen proti glavi drugega. Drugi je glavo odmaknil in kamen je prišel v šipo ter jo razbil.

Drugi pobalin je moral pred sodnika, ki ga je obsodil v povračilo storjene škode z utemeljevanjem: «Če bi v usodnem trenutku ne odmaknil glave, bi gotovo ostala šipa cela...»

Črna mačka.

Žuža: «Ali res pomeni srečanje črne mačke nesrečo?»
Maža: «Res, res, če jo sreča miš.»

Svojevrstno vprašanje.

Jaka: «Če se za vaše pismo tako mudi, ga vrzite kar v vlak, ki se čez pol ure odpelje proti Mariboru. Na vašem mestu bi poslal pisno ekspresno.»
Matija: «Kaj, ali bo potem vlak vozil hitreje?»

je edino sigurno delujoče, absolutno neškodljivo sredstvo proti pijančevanju ter je prinesel že mnogim tisočim mir in srečo v hišo. Tudi brez vednosti pijanca uporabljiv (pomeša se lahko v jedila in pijače). Pri zadržani uporabi pri 95% vseh slučajev uspeh zagotovljen.
1 doza 20 tablet 45 Din, 1 steklenica 75 Din
3 steklenice 200 Din, 6 steklenic 350 Din.

Naslov za naročila:

'AURORA' Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička 38

Oblastveno koncesijonirana

407

šoferska šola, Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. Teorija, vožnje.

Od ust do ust

pre glas o izborni kakovosti pravega terpeninovca mila.

Pozor, kmetovalci!

Jesen je tu! Potrebovali boste šode za namakanje sadja za žganje in mošt. Nudi se Vam ugoden nakup novih sodov, držečih približno po 200 litrov. Sodi so po Din 105— dokler traja zaloga.

403

Julij Zupan

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 35.

KAJENJE JE STRUP!

Vsakdo se lahko igraje odvadi zdravju škodljivega kajenja z našimi EX-tableti. Po 14 dneh je prenehal kaditi najstrastnejši kadilec, ako je uporabljal 3krat na dan EX-tablete. So popolnoma neškodljive! 1 ovoj stane 30 Din in poština. Popolna kura 5 ovojev 145 Din franko. Razpošilja po povzetju.
«AURORA» Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička ul. br. 38.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priključiti naročilu.
Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Načrte in proračune

za gradbo izvrtuje Tehnični biro «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25/1 — Zahtevajte poset inženjerja-arhitekta. 355

Kovačič!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46, telefon št. 2820. 30

Iščemo prodajalce

po deželi za posredniške, brzojarilniške, pletilne stroje, kolesa itd. (tudi za postranski zaslužek). «Tehna», družba, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1. 354

Zenitna ponudba.

Starejši samec brez doma s 25.000 Din lahko pošlje naslov oglasnemu oddelku «Domovine» pod: Mirno življenje. 410

Dame, pozor!

Redni pouk v krojnem risanju in prirobovanju damskih oblek za dom in pokle se vrši pri strokovno izprašani učiteljici in lastnici modnega ateljeja. Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg št. 24/III. Uspeh zagarantirano. Pravim se izvršujejo obleke, kostumi, plašči itd. po najnovejših modelnih krojih po zmerni ceni. Dobivajo se vsakovrstni modelni kroji po meri. 408

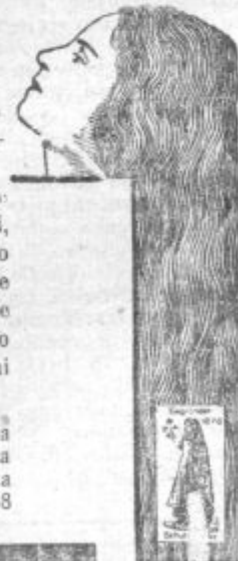
Zenitna ponudba.

Bolje izobražena, inteligentna gospodična srednjih let, slovenskega in nemškega jezika zmožna, z gotovim premoženjem, dobra kuharica in gospodinja, se želi spoznati zaradi takojšnje mojitve z boljšim obrtnikom, mesarjem ali gostilničarjem ali državnim nastavljenecem. Resne ponudbe na naslov: I. Zingerl, Petica, počta Podplat. 409

Jaz Ana Cilag

s svojimi 185 cm dolgimi, divnimi Lorelei lasmi sem dobila iste vsled uporabe pomade, katero sem sama iznašla. Ista je priznana kot edino sredstvo proti izpadanju, za dober razvoj, za goste in močne lase. Pospešuje pri damah, gospodinjah in otrocih za razvoj gostih in močnih las in daje že po kratki uporabi prirodnost in običajni sijaj ter varuje lase prezgodnje osivelosti, celo do visoke starosti. Cilag pomada odstranjuje prhljaj v teku 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje toliko hranljivih snovi za lase kakor Cilag pomada, katere je z vso pravico pridobila svetovni sloves, kajti dame in gospodje že po uporabi prve steklenice dosežejo najboljši uspeh, ker izpadanje las popolnoma preneha že po nekoliko dneh, a nove korenine takoj požene. Ta uspeh dokazuje moj 50letni jubilej ter milijoni zahvalnih pism, katere sem prejela iz celega sveta.

Cena velikemu lončku Cilag pomade 60 Din, a dvojno 90 Din. K vsakemu lončku pa je potrebno: 1 steklo special-sampona (za 20kratno umivanje glave) 25 Din. Poština posebej. Pošiljamo proti povzetju ali proti takojšnjemu nakazilu denarja iz tvornice za Jugoslavijo. Naročilo naslovite natančno: «AURORA» Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička 38

Budiljke od Din 49 navzgor

Budiljke, stenske in žepne ure kupite najbolje in najceneje pri **H. SUTTNER** LJUBLJANA 5, Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana
tovarna ur v Švici

Budiljke iz lesa
od Din 84 navzgor

Zahtevajte cenik zastoj
in poštne prosto

Stenske ure,
ki gredo 14 dni
in bijejo, od
Din 380 navzgor

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je 363 brezdvojnno **MASTIN**

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klayne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma.

Cena: 5 škatel 46 Din, 10 škatel 80 Din.

LEKARNA TRNKOCZY (zraven rotovža), Ljubljana 66.

Glasba osrečuje...

če jo slišite, prav posebno pa, če se sami z njo bavite! Ni treba, da je Vaš dom brez godbe! Stopite z nami v stik in si izberite primeren poceni instrument. Zahtevajte neobvezno ponudbo in

brezplačni veliki katalog!

Dobavimo Vam
direktno iz tovarne
v Nemčiji, odnosno prodajne podružnice v Mariboru.

Pišite takoj na naslov:

MEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 104-B

Pomlajevanje.

Znano je, da nikako bogastvo ne more dati človeku one sreče, ki jo uživa v svoji mladosti v polnem zdravju, moči in aktivnosti. Toda na žalost ostane naš organizem zdrav, močan, sposoben za delo in aktivno življenje samo dotlej, dokler so njegove življenjske žleze zdrave. Slabe ali celo bolne žleze ne dovajajo več organizmu dragocenih fermentov in hormonov energije, zaradi česar krvotok in premena materije ne delujeta in v organizmu se nabirajo strupi (sečna kislina, urati i. dr.), ki so ravno glavni krivci vseh naših nadlog in naglega staranja. Na srečo so slavni znanstveniki: Braun, Sekar, Karno, Gilbert in drugi iznašli sredstvo, da se po dovajanju fiziološkega ekstrakta (kakor Kalefluida D. Kaleničenka) iz žlez mladih živali v bolni organizem človeka zopet vračajo izgubljeno zdravje, mladostna moč in aktivno življenje, t. j. organizem se enostavno pomlaja.

Kalefluid čisti kri, regulira krvotok in premeno materije; po izvršenem kurzu zdravljenja ponahajo: slabost, nervoznost, nagla utrujenost, bolečine, potrtost in bivši bolnik uživa zopet vse radosti življenja mladih let.

Brezplačno pošljemo brošuro: «Pomlajenje in lečenje organizma». Naš naslov: Beograd, Kralja Milana 58, Miloš Marković.

Kalefluid se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

Ako želite, da ostanejo Vaša gospodarska posopja z ostalim vred dobno i rebarv na, morate nabavljati barve, pokost (firnež), lake in druge tem slične redmete ed no pri
DRAGU FRANZU
V LJUBLJANI, Stari trg št. 24 295
Postrežba točna! Cene solidne!

Zahtevajte brezplačni CENIK

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar

Elegantna

plitka, dobra in cenena ura

Din 99^{.-}

3letno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120^{.-}

3letno jamstvo. 243

A. Kiffmann, Maribor 143-c

Razpošilja se le proti povzetju.

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh iz ust je zopr. Obe hibi odstranite, če uporabljate krasno osvežujočo Chlorodont-pasto. Zobje dbe krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, zakaj ta čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane 8 Din. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (meheke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) in dobili boste brezplačno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog. Oddelek Chlorodont, Maribor 55.

Prima gonilna jermena

in vse mlinsko-tehnične potrebitine vedno v zalogi pri trvdici
CADEZ & RUAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinejšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

, TRIBUNA "F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Pred uporabo

Po uporabi

Prava uteha za živčno bolne

je moje pravkar izišlo razjasnilo. V tem razjasnilu se objavljajo mnogoletne izkušnje o razlogih, postanku in zdravljenju živčnih bolezni. Ta evangelij zdravja pošljemo vsakomur, ki ga pismeno zahteva od dolenjega naslova.

Tisoči zahvalnic dokazujejo nenadkriljiv, edinstven uspeh neumornega, vestnega raziskavanja za blaginjo trpečega človeštva.

Kdor pripada veliki četi živčno bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, tesnobi, oslavljenju spomina, živčnem glavobolu, nespečnosti, želodčnih motnjah, preveliki občutljivosti, bolečinah v sklepih, splošni ali delni telesni slabosti ali drugih neštevilnih pojavih,

mora zahtevati mojo knjižico utehe!

Kdo jo pazljivo prebere, pride do utešljivega prepričanja, da obstoji enostavna pot do zdravja in življenske radosti.

Ne čakajte, temveč pišite še danes na naslov:

Ernest Pasternack, Berlin SO., Michaelkirchplatz 13. Abt. 321.